

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Kateřina Lonková

**Vinařství ČR a konkurenceschopnost malého
podniku**

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Vinařství ČR a konkurenceschopnost malého podniku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé práce docentovi Ing. Michalovi Malému, Ph.D., který měl dost trpělivost s mentorováním mé osoby. Dále bych ráda poděkovala Ing. Janu Stávkovi, Ph.D. za trpělivost, při zodpovídání mých dotazů, týkající se vinařství jako takového a malovýroby. Samozřejmě nesmím opomenout mou rodinu a přátele, kteří neustále při mně stáli a podporovali mě.

Vinařství ČR a konkurenceschopnost malého podniku

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je vyhodnotit konkurenceschopnost malého podnikatele ve vinařském sektoru České republiky a zjistit, jaká je jeho pozice na trhu vedle velkých hráčů. Je tak učiněno na základě analýzy jeho vnějšího a vnitřního prostředí. V práci jsou představena potřebná východiska související s analýzou konkurence, včetně rozboru a popisu finančních ukazatelů. Poté jsou představeny metody PEST analýzy, Porterovy analýzy pěti sil a SWOT analýzy. Za pomoci zvolených metod výzkumu je provedena analýza konkrétního podniku vinařství Volařík. Na základě toho je stanoveno doporučení pro konkrétní investici, která zde také byla zhodnocena za použití metod hodnocení investice.

Klíčová slova: vinařství, finanční analýza podniku, metody finanční analýzy, poměrová analýza, konkurenceschopnost, horizontální analýza, vertikální analýza

Viticulture of CZ and competitiveness of small company

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to evaluate the competitiveness of a small entrepreneur in the wine sector of the Czech Republic and find out how its position in the market is next to large players. This is done on the basis of an analysis of its external and internal environment. The thesis presents the necessary starting points related to the analysis of competition, including the analysis and description of financial indicators. Then the methods of PEST analysis, Porter's analysis of five forces and SWOT analysis are introduced. With the help of selected research methods, an analysis of a specific Volařík winery is performed. Based on this, recommendations are set for specific investments, which have also been evaluated here using investment evaluation methods.

Keywords: viticulture, financial analysis, ratio analysis, competitiveness, horizontal analysis, vertical analysis, methods of financial analysis

Obsah

1. Úvod	15
2. Cíl práce a metodika.....	17
2.1 Cíl práce	17
2.2 Metodika práce.....	17
3. Teoretická východiska.....	24
3.1 Konkurence a konkurenceschopnost.....	24
3.1.1 Konkurence.....	24
3.1.2 Konkurenceschopnost.....	25
3.2 Analýza konkurence.....	26
3.3 Vinařský průmysl a jeho historie	27
3.3.1 Historie vinařství	27
3.3.2 Vinařský průmysl v současné době	32
3.3.3 Zakládání nových vinohradů a registrace odrůd vinné révy	39
3.4 Dotace v oblasti vinařství.....	42
4. Analytická část	47
4.1 Představení firmy	47
4.2 Finanční analýza firmy.....	48
4.2.1 Horizontální a vertikální analýza.....	48
4.2.2 Analýza poměrových ukazatelů.....	55
4.2.3 Pyramidový rozklad.....	61
4.2.4 Bankrotní model	62
4.2.5 Shrnutí finanční analýzy a porovnání s odvětvím	63
4.3 Analýza prostředí firmy	65
4.3.1 Analýza makrookolí.....	65
4.3.2 Analýza mikrookolí	71
4.3.3 SWOT analýza.....	74
4.4 Zhodnocení výsledků a stanovení doporučení	75
5. Závěr	80
Seznam literatury	82

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Grafický zjevení Porterův model pěti sil znázornit takto27

Seznam tabulek

Tabulka 1 Nejvíce vysazované odrůdy	36
Tabulka 2 – Dovoz vín	38
Tabulka 3 – Vývoz vín	38
Tabulka 4 Finanční prostředky Investice SOT s vínem	43
Tabulka 5 Výdaje Vinařského fondu	44
Tabulka 6 Přehled příjmů Vinařského fondu	44
Tabulka 7 Přehled témat žádostí podaných Vinařskému fondu	45
Tabulka 8 Horizontální analýza aktiv	48
Tabulka 9 Horizontální analýza pasiv	49
Tabulka 10 Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát	51
Tabulka 11 Vertikální analýza aktiv	51
Tabulka 12 Vertikální analýza pasiv	52
Tabulka 13 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát	54
Tabulka 14 Analýza likvidity	55
Tabulka 15 Analýza zadluženosti	57
Tabulka 16 Analýza aktivity	58
Tabulka 17 Analýza rentability	60
Tabulka 18 Rozklad ROE	62
Tabulka 19 Ukazatelé Z-skore	62
Tabulka 20 Výpočet ukazatelé Z-skore	63
Tabulka 21 Porovnání s odvětvím	64
Tabulka 22 Vývoj ukazatelů ekonomických	66
Tabulka 23 Vývoj ukazatelů ekonomických	73
Tabulka 24 SWOT analýza	74
Tabulka 25 Náklady na investici	75

Tabulka 26 Predikce nákladů v Kč.....	76
Tabulka 3 Výpočet tržeb, zdroj vlastní zpracování	77
Tabulka 28 Cash flow.....	77
Tabulka 29 Cash flow.....	78
Tabulka 29 Náklady na propagaci.....	79

Seznam použitých zkratk

Soupis a definování zkratk (vyskytuje-li se jich v textu velké množství)

EBIT – zisk před zdaněním

EAT – zisk po zdanění

EBT – zisk před zdaněním

ROA – rentabilita celkového vloženého kapitálu

CA – celkový vložený kapitál

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

VK – vlastní kapitál

ROS – rentabilita tržeb

T – tržby

ROC – rentabilita nákladů

PV – present value

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

1. Úvod

Roční spotřeba vína v České republice je 2,1 milionů hektolitrů. Přičemž si jeden hektolitr můžeme představit jako přibližně 133 lahví vína. Skoro čtvrtinu z tohoto celkového čísla představuje domácí produkce a zbylé tři čtvrtiny představují import do České republiky. Jedná se o vína převážně z Itálie, Španělska nebo Maďarska. Spotřeba vína na jednoho obyvatele se tak pohybuje kolem 20,4 litrů. Problémem se však začíná stávat kvalita vína. Dnešní moderní a uspěchaná doba odvádí mnoho firem a podniků od tradičních metod výroby, vyžadujících čas a nabádá ke zjednodušeným a technizovaným metodám, kde není kladen takový důraz na kvalitu, ale spíše na kvantitu produktů. V některých odvětvích je tento moderní trend zajisté vhodný, v oblasti výroby vína je však nežádoucí. Tajemstvím, jak udělat výborné a kvalitní víno se totiž skrývá v tradičních postupech předávaných v rodinných vinařstvích z generace na generaci. Kouzlo vína lze plně vnímat jen v autentickém sklípku schovaném na vinici při vychutnávání si plodů práce a vědomostí tradičního vinaře. Tyto menší podniky v daném podnikatelském oboru, jsou však velmi silně ovlivněny konkurenčními silami jak tuzemskými, tak i zahraničními, které ovlivňují dlouhodobý úspěch firem a vytváří neustálé výzvy, na které musí firmy reagovat s cílem udržet se na trhu.

Na tuto problematiku reflektuje tato bakalářská práce, která je systematicky rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části práce je blíže přiblíženo vinařské odvětví. Konkrétně tedy v úvodu se tato práce zabývá tím, jakým způsobem a z jakého důvodu vinná réva dospěla k tak velkému věhlasu a celosvětové oblibě. Jak se v průběhu času vyvíjelo její pěstování, jak se vylepšovaly techniky její vinifikace, a jak postupně vznikala právní úprava na prodej, výrobu či distribuci tohoto produktu. Dále se teoretická část práce zaměří na to, jak klíčové jsou vědomosti, které se předávají v rodinných firmách z otců na syny po celé generace. Dalším neméně zajímavým tématem této práce je popis současné situace vinařství v České republice. Zde je popsán konkrétní vývoj z pohledu legislativy, ekonomiky, technologií a sociálních faktorů. Třetí část práce popisuje dotační politiku v oblasti vinařství. Jsou zde rozebrány možnosti čerpání dotací v rámci České republiky z pohledu vinařů. V praktické části je poté provedena analýza vybrané firmy. Výstupem práce je optimalizační návrh, který bude odpovídat potřebám vybraného podniku. Pomůže mu v lepším postavení firmy na trhu a zlepšení jeho celkové

konkurenceschopnosti. Nastíjí mu další možnosti financování a také návratnost vložených investic.

2. Cíl práce a metodika

Druhá kapitola této bakalářské práce popisuje cíle práce a metodiku, pomocí které je práce vypracována.

2.1 Cíl práce

Cílem práce je vyhodnotit konkurenceschopnost malého podnikatele ve vinařském sektoru České republiky a zjistit, jaká je jeho pozice na trhu vedle velkých hráčů. Tento hlavní cíl je naplněn pomocí cílů dílčích. Mezi tyto dílčí cíle náleží:

- charakteristika současného stav a produkce ve vinařském sektoru ČR,
- vymezení dotačních možností ve vinařském sektoru ČR,
- porovnání velkokapacitní výroby s malovýrobem,
- analýza specifík konkurenceschopnosti malého podniku,
- koncepce optimalizačních návrhů pro vybraný podnik.

2.2 Metodika práce

Metodika práce vychází z výše stanovených cílů. Teoretická část práce je vytvořena za použití literární rešerše. Věnuje se konkurenci a konkurenceschopnosti firmy, historii vinařství a současnému stavu vinařství.

V analytické části se práce věnuje především finanční analýze podniku za použití vhodně zvolených metod a ukazatelů. Finanční analýza je dle Kaloudy (2015) nástroj, kdy z informací běžného rázu a běžně dostupných, získáme informaci novou. Zkoumá finanční zdraví podniku, a to za pomoci nejrůznějších ukazatelů. V rámci této práce jsou zvoleny v první řadě ukazatele poměrové, ukazatele horizontální a vertikální analýzy a ukazatele bankrotní. Datovou základnu tvoří účetní výkazy společnosti. Použita je rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Dále se zabývá analytická část kalkulací nákladů zvoleného podniku a možných zisků z investic. I zde tvoří datovou základnu účetní výkazy.

V rámci analýzy poměrových ukazatelů jsou determinovány čtyři základní ukazatele, jako jsou rentabilita – výnosnost, aktivita – vázanost kapitálů, likvidita – platební schopnost a zadluženost – struktura finančních zdrojů.

- **Rentabilita**

Rentabilita se používá k hodnocení ziskovosti. Nejčastěji užívány jsou ukazatele rentability celkového kapitálu, rentability vlastního kapitálu, rentability tržeb a rentability nákladů. Jak uvádí Růčková (2019) obecně by ukazatele rentability měly mít v čase rostoucí trend, a to v rámci běžných okolností v ekonomice. Při poklesu ekonomiky bude pokles podniku běžnou situací, ne však zcela negativní, pokud je pokles podniku menší než pokles ekonomiky obecně. Ukazatele rentability se váží na zisk firmy. Růčková (2019) pro potřeby finanční analýzy definuje tři kategorie zisku, které jsou v práci využity. První jmenovaný je ukazatel EBIT neboli zisk před odečtením úroků a daní. Využívá se především v mezifirmním srovnání. EAT je zisk po zdanění neboli čistý zisk. Tato kategorie zisku se využívá tam, kde se hodnotí výkonnost firmy. Třetím ukazatelem je ukazatel EBT, což je zisk před zdaněním. Konkrétně jsou v rámci této bakalářské práce využity tyto ukazatele rentability (Knápková a kol., 2017):

$$ROA = Z / CA \quad (2.1)$$

Kde, ROA je rentabilita celkového vloženého kapitálu (Return on Assets), Z je zisk po zdanění a CA je celkový vložený kapitál neboli celková aktiva. Růčková (2019) uvádí, že tento ukazatel znázorňuje celkovou efektivitu podnikání. Popisuje to, jak efektivně tvoří firma zisk, produkční sílu, bez ohledu na původ zdrojů (zda se jedná o zdroj vlastní nebo cizí). Pokud bychom použili v čitateli EBIT výsledek by se dal porovnat s firmami s rozdílným daňovým prostředím.

$$ROE = Z / VK \quad (2.2)$$

Kde ROE je rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity), Z je zisk po zdanění a VK je vlastní kapitál. Tento ukazatel dle Růčkové (2019) říká, jak byly zhodnoceny prostředky akcionářů, či vlastníků, které byly do společnosti vloženy. Pokud je hodnota ROE vytrvale nižší než výnosnost cenných papírů, podnik je na pokraji zániku. Investoři do takové společnosti investovat nebudou. Obecně tedy lze říci, že ROE by měl být vyšší, než je úroková míra bez rizikových cenných papírů, což se nazývá riziková premie. V souvislosti s rentabilitou vlastního kapitálu nesmí být opomenut pákový efekt. Ten může být dvojího typu, pozitivní leverage efekt, a negativní leverage efekt. Je-li rentabilita celkového kapitálu nižší než úroková míra cizího kapitálu, klesá s rostoucím zadlužením výnosnost vlastního kapitálu, jedná se pak o negativní leverage efekt. Toto platí i naopak.

$$ROS = EAT / T \quad (2.3)$$

Kde ROS je rentabilita tržeb (Return on Sales), EAT je čistý zisk, T jsou tržby z prodeje zboží, služeb nebo výrobků. Opět Růčková (2019) doplňuje, že rentabilita tržeb, slouží k měření čistého zisku na 1 Kč tržeb. V praxi se nazývá ziskové rozpětí a vyjadřuje se s ním zisková marže. Výsledky je možné porovnávat s průměrem v oboru, pokud se hodnota nachází pod průměrem, cena produktů je nízká vzhledem k výši nákladů. Cena je ovlivněna náklady a marží, marže má menší potenciál růst, pokud existuje velká konkurence a větší možnost substitutů k firemní produkci.

$$ROC = 1 - (EBIT / T) \quad (2.4)$$

Kde ROC je rentabilita nákladů (Return on Costs), EBIT je zisk před odečtením daní a T jsou tržby. Dle Růčkové (2019) má ukazatel vypovídající hodnotu o tom, jaké náklady má podnik na 1 Kč vyprodukovaných tržeb. Ke zvyšování částky zisku lze dojít nejen snižováním nákladů, ale také zvyšováním odbytu produkce.

- **Zadluženost**

Analýza zadluženosti je, jak uvádí Knápková a kol., (2017), cenným zdrojem informací pro podnik, jelikož indikuje, jak velké riziko na sebe podnik bere, vzhledem ke struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Ovšem určitá výše zadluženosti podniku může být ku prospěchu. Úroky, které se platí z cizího kapitálu snižují zisk, ze kterého se poté následně platí daně. Tento efekt se nazývá daňový štít. Ideální hodnota celkové zadluženosti dosahuje výše 30 % - 60 %. Někteří autoři uvádí maximální míru zadlužení 50 % (Synek, 2011). V rámci této práce jsou užity následující ukazatele zadluženosti (Knápková a kol., 2017):

$$\text{Celková zadluženost} = CZ / A \quad (2.5)$$

Kde CZ je čistý zisk, A jsou celková aktiva firmy. Celková zadluženost popisuje podíl cizích zdrojů na aktivech a ukazuje, jak dobře jsou věřitelé společnosti chráněni pro případ platební neschopnosti firmy (Dvořáček, 2014).

$$\text{Equity ratio} = VK / A \quad (2.6)$$

Kde VK je vlastní kapitál, A jsou celková aktiva. Koefficient samofinancování (Quity Ratio) je důležitý ukazatel, který měří výši zadluženosti. Jedná se spíše o doplňkový ukazatel (Růčková, 2019).

- **Likvidita**

Platební schopnost neboli likvidita podniku, je schopnost společnosti včas splatit své závazky. Rozlišují se tři druhy likvidity, jak uvádí Knápková a kol., (2017):

$$\text{Likvidita I. stupně} = \frac{\text{pohotové platební prostředky}}{\text{dluhy s okamžitou splatností}} \quad (2.7)$$

Likvidita I. stupně (Cash Ratio) řadí do likvidních prostředků hotovost a peněžní prostředky na bankovním účtu. Ideální hodnota tohoto ukazatele se pohybuje v rozmezí 0,9 až 1,1.

$$\text{Likvidita II. stupně} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé dluhy}} \quad (2.8)$$

Likvidita II. stupně neboli pohotová likvidita (Acid Test), počítá s tím, co může do jednoho roku firma získat (krátkodobé pohledávky) a s tím, co bude během jednoho roku firma potřebovat (krátkodobé závazky). Ideální hodnoty jsou v poměru 1:1, nebo 1,5:1 (Dvořáček, 2014).

$$\text{Likvidita I. stupně} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé dluhy}} \quad (2.9)$$

Likvidita III. stupně (Current Ratio) se užívá pro běžnou orientaci v platební pohotovosti firmy. Porovnává oběžný majetek se splatnými závazky k určitému dni. Vhodná výše je mezi 1 až 2,5 (Dvořáček, 2014).

V další části se práce zabývá analýzou nákladovosti a rentabilitou nákladů. Náklady jsou rozděleny dle výsledku hospodářské činnosti takto: provozní náklady – mzdy, materiál, energie, finanční náklady – bankovní poplatky, úroky a mimořádné náklady – škody, krádež.

- **Bankrotní model**

Pro další informovanost o podniku práce uvažuje i s bankrotním modelem, který je schopen analyzovat to, zda podnik zbankrotuje, či nikoliv. K výpočtu užívá skutečných údajů. Bankrotní modely jsou schopny do jisté míry predikovat vývoj podniku. V této práci je použit souhrnný index hodnocení v podobě Altmanova indexu finančního zdraví. Model počítá s podniky, které jsou řízeny poněkud razantněji po finanční stránce. Pracuje, s váhami, které jsou stanoveny následovně pro Z-fce (Kalouda, 2015):

$$Z_{(s.r.o.)} = 0,717 \times X_1 + 0,847 \times X_2 + 3,107 \times X_3 + 0,42 \times X_4 + \quad (2.10)$$

$$0,998 \cdot X_5$$

Kde poté X_1 je podíl pracovního kapitálu k celkovým aktivům, X_2 je rentabilita čistých aktiv, X_3 je EBIT / suma aktiv, X_4 je účetní hodnota základního kapitálu / celkové dluhy, X_5 jsou tržby / suma aktiv. Výsledek můžeme vyhodnotit dle následujícího rozdělení: (Růčková, 2019)

- $Z > 2,9$ uspokojivá finanční situace – pásmo prosperity
- $1,2 < Z \leq 2$ šedá zóna (neprůkazný výsledek)
- $Z \leq 1,2$ bankrot – pásmo bankrotu

Je, ale potřeba zdůraznit, že tato metoda nedává zcela spolehlivé výsledky v intervalu – šedá zóna (Kalouda, 2015). Cílem Altmana bylo odlišit prosperující podniky od těch těsně před bankrotem, velmi jednoduchou cestou. K výpočtu použil diskriminační metodu a tou předpověděl podnikatelský risk. Na základě této metody, kdy se využívá rozdělení pozorovaných subjektů do skupin, stanovil váhy. Všeobecnou oblíbenost, v České republice, mu zaručuje zřejmě jednoduchý výpočet (Růčková, 2019).

Poté je zhodnocena firma pomocí metody PEST analýzy, Porterovy analýzy pěti sil a pomocí SWOT analýzy. Následně je vyhodnocen stav firmy na trhu a je definován nový projekt, který by mohl zlepšit současné postavení firmy na trhu v očích zákazníků. Zde je tedy nutné přistoupit k hodnocení efektivnosti investic.

- **Hodnocení efektivnosti investic**

Rychlými metodami, jak zjistit, zda investice přinesou příznivý či nepříznivý výsledek, jsou metody statické. Tyto metody sice nemají tak velkou vypovídající schopnost jako metody dynamické, ale jsou vhodnější k rychlejšímu posouzení.

V rámci této práce byla zvolena pro hodnocení investice statická metoda Average Rate of Return: (Kalouda, 2015)

$$ARR = \frac{\text{Průměrný roční čistý zisk}}{\sum \text{Investice do projektu}} \cdot 100\% \quad (2.11)$$

Hodnota výsledného kritéria se srovnává s požadovanou hodnotou a s hodnotou konkurenčního projektu.

Dále je pro hodnocení investic zvolena metoda čisté současné hodnoty neboli Net Present Value (NPV). Vzorec pro výpočet je následující (Svozilová, 2006):

$$NPV = \sum_{i=1}^n \frac{FV_i}{(1+k)^i} - II \quad (2.12)$$

Zde se jedná vlastně o součet diskontovaných hodnot FV (cash flow), i je pořadí roku, k je cena kapitálu, II je vstupní cena investice. Metoda je vhodná v tom, že zohledňuje náklady spojené s financováním, úrokovou míru. V případě, že je NPV větší než 0, lze projekt přijmout. V případě, že je NPV menší než 0, není vhodné projekt přijmout.

Další metodou je tzv. vnitřní výnosové procento neboli vnitřní míra výnosu. Nejedná se o ukazatel absolutní, ale vypovídá o míře neboli procentu, pomocí kterého je nutné příjmy projektu diskontovat. Cílem je zajistit, aby se současná hodnota rovnala výdajům kapitálovým (Hradecký, 2008). Vzorec je tedy následující:

$$-IN + \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+IRR)^i} = 0 \quad (2.13)$$

Zde platí, že pokud se firma rozhoduje mezi dvěma investicemi, musí zvolit tu, která je vhodnější, ziskovější neboli takovou, kde je vyšší vnitřní výnosové procento. Tato metoda má však svá omezení. Je možné ji užít jen v případě tzv. konvenčních peněžních toků. Jinými slovy je možné ji užít jen tam, kde je několik záporných toků peněžních a více peněžních toků kladných (Scholleová, 2017).

V rámci hodnocení investic jsou důležité odpisy. Ty vyjadřují trvalé znehodnocení majetku a snižují jeho zůstatkovou cenu vykázanou v rozvaze, umožňují postupné přenesení výdaje na jeho pořízení do nákladů a jsou zdrojem financování. Odpisy vyjadřují peněžní opotřebení dlouhodobého majetku za určité časové období. Oprávky jsou pak souhrnem odpisů, za celou dobu odepisování. (Sedláček a kol., 2012). Existuje 6 odpisových tříd, majetek je v nich řazen dle zákona a dle doby odepisování. V rámci odepisování investic je možné užít dva způsoby odepisování, a to:

- Rovnoměrné odepisování
- Zrychlené odepisování

Pro rovnoměrné odepisování platí následující vzorec:

$$\begin{array}{ll}
 \text{1. rok} & \text{Odpis} = (\text{vstupní cena} / \text{odpisová sazba v 1. roce}) \times 100 \\
 \text{Další} & \\
 \text{roky} & \text{Odpis} = \text{vstupní cena} / (\text{roční odpisová sazba}) \times 100
 \end{array} \quad (2.14)$$

Pro zrychlené odpisování platí následující vzorec:

$$\begin{array}{ll}
 \text{1. rok} & \text{Odpis} = \text{vstupní cena} / \text{koeficient v 1. roce} \\
 \text{Další} & \text{Odpis} = 2 \times \text{zůstatková cena} / (\text{koeficient pro další roky} \\
 \text{roky} & \quad \quad \quad - \text{rok odpisování})
 \end{array} \quad (2.15)$$

• Časové řady

V neposlední řadě se analytická část této práce zabývá charakteristikou časových řad, průměrem časové řady, průměrem prvních diferencí, průměrným koeficientem růstu a vyrovnaním časové řady. Tyto základní metody pro práci s časovou řadou jsou užity pro lepší pochopení dané firmy na trhu.

Průměr intervalové řady se počítá jako průměr hodnot časové řady v intervalu, a vypočte se dle tohoto vzorce: (Artl, 2003)

$$y = \frac{1}{n} \sum y_i \quad (2.16)$$

Koeficient růstu počítá rychlost růstu, či poklesu dané časové řady. Udává na kolik % vzrostla nebo klesla hodnota v čase. Vzorec je následující: (Artl, 2003)

$$k_i(y) = \frac{y_i}{y_{i-1}} \quad (2.17)$$

Průměrný koeficient růstu se počítá jako geometrický průměr dle následujícího vzorce.

$$\bar{k} = \sqrt[n]{k_2 \cdot k_3 \dots k_n} = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y}} \quad (2.18)$$

3. Teoretická východiska

V rámci teoretické části práce je blíže pojednáno o konkurenci, konkurenceschopnosti, o vinařském průmyslu, a to z pohledu historického i z pohledu současného.

3.1 Konkurence a konkurenceschopnost

Na úvod teoretické části práce je nutné nejprve definovat klíčové pojmy celé práce, kterými je konkurence a konkurenceschopnost.

3.1.1 Konkurence

Konkurence představuje dle Pavla (2010) proces střetu různých ekonomických zájmů více tržních subjektů, jako jsou domácnosti, firmy a stát. V předmětu zájmu této bakalářské práce stojí tržní subjekt v podobě podniků. Subjekt, který působí na trhu nebo teprve vstupuje na trh, chce realizovat své ekonomické zájmy i na úkor jiných ekonomických hráčů. Konkurence neboli konkurenční prostředí je jedním z předpokladů fungování tržního hospodářství. Konkurence sama osobě je dle Jakubíkové (2013) velice důležitým faktorem podmiňujícím marketingové možnosti společnosti. Společnosti z tohoto důvodu zjišťují, kdo je jejich konkurentem a kdo by se jím mohl stát, jak silný je daný konkurent a v jaké oblasti je pro firmu konkurentem, jaké jsou jeho cíle, strategie a také silné a slabé stránky.

Samotný termín konkurence je možné různě členit. V první řadě se jedná o konkurenci na straně nabídky. Zde se konkurence dále člení na konkurenci cenovou a konkurenci necenovou. Cenová konkurence představuje dobrovolné snižování ceny zboží ze strany výrobců. Výrobci zlevňují výrobky z důvodu ovládnutí trhu a aby se zbavili konkurence. Na druhou stranu necenová konkurence představuje situaci, kdy firma realizuje různé aktivity, jako je reklama, slevy, růst kvality atd. (Mikoláš, 2005).

Dále je možné rozdělit konkurenci na dokonalou a nedokonalou. Dokonalá konkurence je taková konkurence, ve které existují rovné podmínky pro všechny účastníky trhu. Opakem je nedokonalá konkurence, která se dále dělí na. V první řadě je to monopolní konkurence, kdy existuje trh jednoho produktu s mnoha výrobci, s volným vstupem na trh. Dalším typem je oligopol. V tomto případě je na trhu jen několik výrobců s ekonomickou silou bránící vstupu dalších výrobců na trh. Posledním zde jmenovaným je monopol, ve

kterém je jediný výrobce u daného produktu, který má absolutní vliv nad konzumentem (Mikoláš, 2005).

Podle nahraditelnosti produktu lze rozlišovat čtyři úrovně konkurence, jak uvádí např. Kozel (2006). V první řadě se jedná o konkurenční varianty výrobku v rámci značky. Zde výrobce poskytuje pod jednou značkou více variant daného výrobku. Druhým případem je konkurenční značka v rámci výrobní formy, kdy společnost považuje za své konkurenty všechny společnosti nabízející stejný produkt. Konkurenční formy výrobku v rámci výrobní třídy – zpravidla se jedná o jiné možnosti, které má spotřebitel k dispozici při uspokojení potřeby. Posledním typem jsou konkurenční výrobní třídy v rámci základní potřeby – spotřebitelé nakupují své produkty, aby uspokojili své potřeby.

3.1.2 Konkurenceschopnost

Samotný etymologický význam pojmu konkurenceschopnost není jednotný a nelze ani předpokládat jednotný přístup k definici tohoto termínu. Lze však vysledovat, že tento pojem bývá v posledních letech čím dál více užíván až zneužíván. Konkurenceschopnost firmy je dle Králové a kol., (2016) schopnost podniku trvale a udržitelně působit na trhu. Jedná se o posuzování situace mezi jednotlivými podniky, jako subjekty vyskytujícími se na daném trhu, ve smyslu jejich schopnosti trvale na daném trhu působit, tedy udržovat si svůj podíl na trhu, formou procesu konkurování dalším podnikům na tomto trhu, jako subjektům představujícím konkurenci na daném trhu. Mezi klíčové determinanty, které ovlivňují konkurenceschopnost firmy, je možné zařadit zejména produkci, jako je její cena, kvalita a schopnost uspokojovat potřeby zákazníků. Dále je důležitým mezníkem také finanční stránka podniku.

Konkurenční výhodou je dle Kotlera (2007) vše, co dává firmě dočasně náskok před konkurencí. Dále také pomůže získat větší podíl na trhu. Konkurenční výhodou může být např. lepší zákaznická podpora nebo služby, rychleji uvedený výrobek na trhu, než konkurence uvedla, lepší marketing a propagace. Mezi klíčové faktory výkonnosti podniku a tvorby hodnoty je konkurenční výhoda a také konkurenceschopnost podniku. Marinič (2008) uvádí, že podnik, který v rámci daného odvětví dosahuje nadprůměrné rentability, disponuje konkurenční výhodou. To tedy znamená, že firma disponuje konkurenční výhodou právě tehdy, když jí její převaha nad konkurenty zajišťuje dostatečné množství zákazníků a zároveň ji chrání před silou konkurence. Za základní zdroje konkurenční

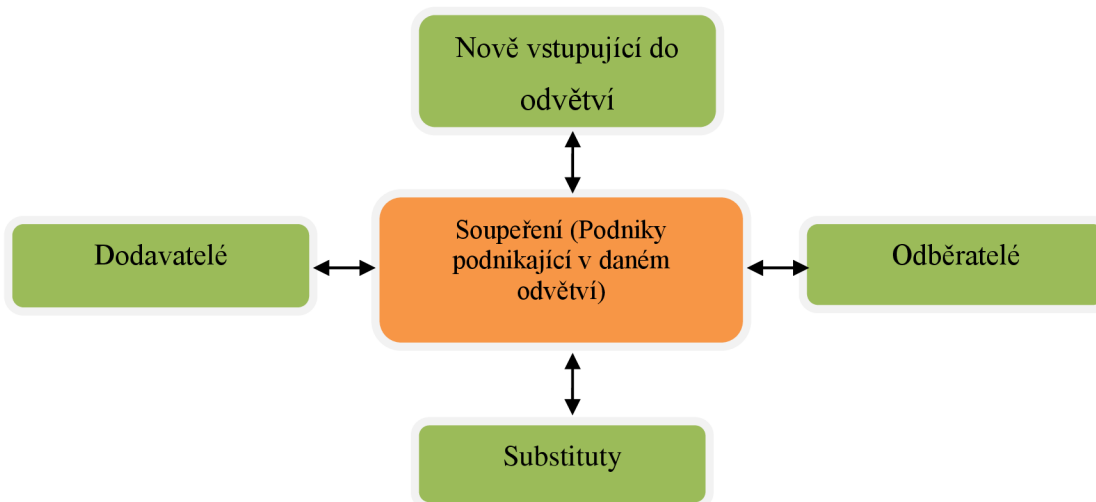
výhody firmy lze pokládat originální dovednosti a kompetence, které jsou vlastní pouze jednomu konkrétnímu podniku, nebo reprodukované dovednosti a kompetence, které jsou vlastní více firmám. Tyto dovednosti a kompetence mohou mít jak hmotnou, tak nehmotnou povahu.

3.2 Analýza konkurence

Pro úspěch firmy na definovaném relevantním trhu je rozhodující uspokojit potřeby spotřebitelů lépe, než to dělá konkurence a získat tak konkurenční výhodu. Je tomu tak i na trhu s vínem, který je charakteristický vysokou konkurencí, která je nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Z tohoto důvodu je nutné provést analýzu trhu, který je tvořen vším, co podnik ovlivňuje, a to nejenom z venku, ale i uvnitř podniku. V první řadě je nutné analyzovat makrookolí firmy. Makrookolí podniku je charakteristické společenskými silami, které účastníky trhu ovlivňují. Mezi společenské síly se řadí ekonomické, politické, demografické, technologické, kulturní, přírodní vlivy (Dvořáček, 2012). Pro analýzu makrookolí je vhodné použít dle Srpové, Řehoře a kol., (2010) PEST analýzu. Metoda se zaměřuje, jak napovídají jednotlivá písmena názvu metody, na: P faktory politické a legislativní, E faktory ekonomické, S faktory sociálně-kulturní, T technologické faktory. Postupem času vznikly různé modifikace této metody. Vznikla tedy např. metoda PESTEL, SLEPT, STEEPLE, v rámci nichž přibily např. faktory environmentální, faktory legislativní atd. Metoda PEST analýzy je užita i v praktické části této práce, kdy analyzuje jednotlivé faktory makrookolí.

Poté je v rámci analýzy konkurence nutné analyzovat mikrookolí firmy. Tato analýza obsahuje ty faktory, které může firma svými aktivitami ovlivnit. Mikrookolí firmy je tedy tvořeno konkurencí, obchodními partnery, veřejností, zákazníky. Smyslem analýzy mikroprostředí je najít ty síly, které firmu nejvíce ovlivňují. Jednou z metod, která se zaměřuje na analýzu mikrookolí je Porterův model pěti sil, který zachycuje jednotlivé faktory (Kislingerová, 2005). Porter v této metodě sleduje jak konkurenci stávající, tak i konkurenci novou, dodavatele, substituty a odběratele. *„Každá z Porterových pěti sil má jasný a předvídatelný vztah k ziskovosti odvětví. Obecné pravidlo říká, že čím mocnější daná síla je, tím větším tlakem bude působit na ceny nebo náklady nebo na obě tyto kategorie a tím méně přitažlivé odvětví bude pro aktéry, kteří na něm působí“* (Magretta, 2012, str. 45). Systematicky je tato metoda uvedena v následujícím obrázku.

Obrázek č. 1: Porterův model pěti sil

Zdroj: (Dvořáček, 2012)

V neposlední řadě stojí v popředí zájmu analýzy konkurenci i vnitřní prostředí podniku, tedy všechny zdroje firmy. Tyto zdroje mohou být materiální, lidské, finanční. Firma je může přímo ovlivnit a jsou řízeny vedoucími dané firmy. V rámci analýzy vnitřního prostředí by mělo dojít k analýze strategických cílů, finančního zdraví podniku, technologií, výrobních operací, marketingu, image firmy, hodnocení silných a slabých stránek firmy atd. Uvedené faktory by měly být hodnoceny z hlediska vlivu na prosperitu firmy (Jakubíková, 2013). V rámci analýzy vnitřního prostředí je vhodné použít např. metodu SWOT, která hodnotí silné a slabé stránky, ale také shrnuje příležitosti a hrozby z předchozích analýz (Calicchio, 2021).

3.3 Vinařský průmysl a jeho historie

V předmětu zájmu této bakalářské práce stojí analýza konkurence firmy, která působí na trhu vinařském. Z tohoto důvodu je nutné zde popsat samotný vinařský průmysl, a to jak z pohledu historického, tak i současného.

3.3.1 Historie vinařství

Vinná réva je naše nejstarší pěstovaná rostlina. Důkazy o její konzumaci se datují do Mezopotámie před dobu bronzovou. Z této doby bylo nalezeno neolitické naleziště Abu

Hureyra, které odhalilo semena hroznů, která rostla podél horního Eufratu (Andrew, 2017). První autentické historické doklady o výrobě tekutiny pocházející z vinné révy pochází z doby perské kultury (Fehér, Lengyel, Lagusi, 2017).

Historie vinařství je na území České republiky je odlišná. Úplným prapůvodem českého vína u nás byla zřejmě událost spojená s X. římskou legií, jejíž ležení se nacházelo nedaleko Brna. Dle archeologických nálezů víno u nás znali již v 8. století, ale s největší pravděpodobností šlo o víno importované, a nikoliv o víno vypěstované u nás. Dále se našli nálezy datované do první poloviny 10. století u Libice nad Cidlinou a další nálezy z Lichtenštejnského paláce z období 9. a 10. století. Pravidelné nálezy z období 11. až 13. nám jasně ukazují, že pěstování již na našem území probíhalo ve větší míře. A k těmto hmotným důkazům máme i písemné doložení o pěstování révy vinné (Mejstřík, 2019).

- Víno za období Přemyslovců

Dle dohledaných pramenů o svatováclavské legendě byl první vinohrad založen u obce Dřísy nedaleko Mělníka (tehdy Pšova – šlo o Ludmilino věnné město). Na základě této legendy dle Mejstříka (2019) sama Ludmila se učila pracím na vinohradu a učila i svého vnuka Václava. Později se za své zásluhy staly patrony vinařů (Vavřinec z Monte Cassina). Jak doplňuje Sedlo (1994) v době středověku byli vinohradníci především z klášterů. Zde také vznikala veškerá pokrok a osvěta s vínem spojená. Obchod s vínem náležel k významným zdrojům příjmů. V době, kdy ve středověku probíhal boj mezi křesťanstvím a pohanstvím, probíhal podobný boj, mezi vínem a pivem. Germáni při příchodu do Evropy pili pouze pivo a ke křesťanství se naopak vázalo víno. Zde můžeme zmínit legendu o svatém Kolumbáriuovi, který při konání svaté misie k pohanským Švábům, zvrhl kotlík piva vařícího se na ohni. Údajně v onom kotlíku s pivem zřel samotného ďábla. Tento příběh pochází ze 7. století. Rozmach křesťanství šel ruku v ruce s oblibou vína, však se také používalo k náboženským účelům. Zakládání náboženských institucí, jako byly cisterciáci, nebo premonstráti, vedlo k nárůstu počtu vinohradů na našem území. Co se vztahuje u Přemyslovců týká, byly dosti divoké. Drahomíra, matka Václava, na rozdíl od Ludmily, nebyla tak zbožná jako sama Václavova babička, zřejmě i to byl důvod jejich sváru. Václav šel ve stopách své hluboce věřící babičky. Roli zastánce křesťanství převzal tedy Václav. Proč se o tom vlastně zmiňují, křesťanství se pojilo k onomu nápoji – vínu, zatímco pohanství zase tíhlo k pivu. A tyto vztahy nám reflektují i tehdejší spor mezi těmito lihovinami. Z těchto dob pochází i nejstarší dochovaný záznam o vinohradnictví na

území Čech, kdy v roce 1057 Spytihněv II. věnoval vinohrad u Litoměřic tamní kapitule (Mejstřík, 2019)

Víno se s velkou oblibou konzumovalo především na knížecím dvoře. Běžný lid pil především pivo a v menší míře pak také medovinu. Pivo a medovinu na knížecím dvoře znali také, ale na přípitky se používalo víno, tedy nápoj ušlechtilý. Jak uvádí Sedlo (2004) kolem 8. století se planeta Země oteplovala a zemědělství zažívalo rozmach a lidské práce bylo dosti. Teplé klima umožňovalo bezproblémové pěstování révy. Úspěšné vinohrady vznikaly na sever od Mělníka směrem k Litoměřicím, Roudnici, Kadani a Mostu. Zakládaly se ovšem i na východ od Prahy na Kutnou Horu, Čáslav a Chrudim. Zakládání vinic se více méně se rozmohlo všude tam, kde byly knížecí paláce. Rozkvět zaznamenaly také kláštery a kostely, kolem nichž se zakládaly nové vinohrady, sloužící především k pěstování vína mešního. Zakládalo se spousty nových vinogradů, ale nutno podotknout, že nešlo o žádné šlechtěné či rezistentní odrůdy. Dále autor uvádí, že i samotný Václav IV je znám tím, že pracoval na vinici. Ve 12. a 13. století se o víně hovořilo s velkou úctou, protože bylo součástí náboženských ceremoniálů, zatímco pivo se pilo jen za účelem zahnání žízně (Mejstřík, 2019).

- Vinohradnictví v době Karla IV.

V nespočtu skutcích, jenž Karel IV. učinil, se tak trochu pozapomnělo, jak blahodárny vliv měl Karel IV. na vinařství v Čechách. Tento český král znal víno velmi dobře, a to především z dob, kdy vyrůstal ve Francii a poté ze slunné Itálie, Toskánska a Lombardie. Přestože v dobách vlády Karla IV. se zvolna ochlazovalo místní klima a výnosy z révy klesaly, došlo za jeho vlády k ekonomickému i pěstebnímu rozvoji. Ve 14. století mělo pěstování vína v Čechách již dlouhou historii, jak je patrné z předešlého textu, která sahala až do raného středověku. V této době bylo území, na kterém se vinná réva pěstovala, mnohem rozsáhlejší než v současnosti (Žůrek, 2017). Sazenice vinné révy se dovážely, a to především z Burgund. Kromě sazenic sem byli přivezeni také samotní vinaři. Cílem tohoto úmyslu bylo zastavit pokles vinařství u nás a podpořit jeho profesionalizaci. Tato situace se netýkala, jen pěstování vinné révy, ale i třeba pěstování obilí. Toto snažení se zdařilo, a vznik cechů a různých sdružení na sebe nenechal dlouho čekat. Vznikaly i právní předpisy, které se věnovaly ochraně a pěstování vinné révy. Zakořeněné zde byly i tresty za poškozování vinogradů. (Mejstřík, 2019)

V období renesance bylo vinařství považováno za exkluzivní. V Čechách se na vinicích nerobotovalo, ačkoliv na Moravě toto neplatilo. Vrchnost si vybírala, kdo bude obhospodařovat vinohrad, a kdo této práci skutečně rozumí. To jen dokazuje velkou oblibu pití vína. V průběhu věků opilost z alkoholu nebyla brána jako špatný nebo hanebný čin. Mnohdy to bylo naopak, kdy panovník musel být ten nejlepší ze všech, a to samozřejmě platilo i o pití alkoholu. V té době opilost a následná zábava sloužila k lepší soudržnosti, nárůstu důvěry, stmelení celé společnosti a prohlubování vztahů (Žůrek, 2017).

Karel IV. si dobře uvědomoval, že pěstování vína bude mít velmi kladný vliv na zdejší ekonomiku. Vytvořil nařízení, dle kterého majitelé pozemků na vhodném místě museli zřídit vinohrad, pokud tak neučinili, stihli je sankce. Vinohrad buď zřizovali sami, nebo pozemek pronajmuli. Byla zavedena i dvanáctiletá lhůta, která měla pomoci splatit náklady na zřízení vinohradu. V této lhůtě byl majitel pozemku očištěn od poplatků a daní. Myšleno bylo i na ty, kteří měli špatné úmysly (Žůrek, 2017). Tresty, za rozličné prohřešky byly ve středověku trestány, dle míry provinění, utětím ruky, ztrátou majetku a, nebo dokonce propadnutím hrdlem. (Mejstřík, 2019)

Tato takzvaná Karlova vinařská privilegia posílila zejména moc měst, protože právě měšťané se věnovali obchodu vínem. Velmi důležitou institucí, která v té době vznikla, byl úřad perkmistra. Ten dohlížel na dodržování daných nařízení a shromažďoval perkrecht, což byl desátek královské daně. Vinice byly očištěny od tohoto desátku 12 let, teprve další rok se vybíral první perkrecht na dané vinici. Perkmistr neměl žádný plat, ale byl živ z pokut, které vybíral za porušení nařízení. Je tedy nutno říci, že o tento post byl velký zájem a mezi uchazeči byla velká rivalita. Agenda se zapisovala do knih viničních nebo městských. Libri vetustissimi, neboli městské knihy, sloužili k zápisům jmenování úředníků, dozorců nad vínem a dalších. Nalezneme v nich veškerý vývoj tamější společnosti. Obchod s vínem byl velmi výnosný a každý, kdo se na něm podílel bohatl, z toho důvodu byla velká snaha zabránit dovozu vína ze zahraničí. Především ta z jižních oblastí, byla levnější, a to snižovalo cenu na domácím trhu. Tomuto rozvoji ovšem učinily přítrž husitské války a následná třicetiletá válka. Vinohradnictví trpělo stejně jako lidé Českých zemí, proti kterým táhly křížové výpravy. Vinice byly zabírány a dále rozdávány husitům. Toto období nebylo pro víno příliš šťastné, ani za vlády Habsburků, kteří nastoupili na trůn po smrti Vladislava Jagellonského. Následné události na Bílé hoře a krvavá odplata, v podobě popravy 27 pánů, všeobecné situaci vůbec neprospěly. Pochody vojsk

přes země české měly katastrofální důsledky. V důsledku válek chyběla pracovní síla na obhospodařování vinic, a většina toho, co bylo vybudováno za Karla IV. bylo zničeno. Vinohrady upadaly a zájem o víno klesl na minimum, svou zásluhu na tom měl i fakt, že samotní husité dávali přednost pivu. Úpadek vinohradnictví měl od té doby pouze klesající tendenci. Svého dna se vinohradnictví dotklo s odsunem Sudetských Němců. Současní vinaři začínali s vinohradnictvím, dá se říci, na zelené louce (Mejstřík, 2019).

Na počátku 19. století se vinohradnictví u nás poměrně dařilo. Na území Moravy se rozkládalo kolem 30 tisíc hektarů vinogradů, zatímco vinice v Čechách byly na ústupu. Úpadek následně potkalo vinohradnictví jako takové na celém území, z důvodu zrušení roboty. Pracovní síla, která byla nucena vykonávat náročnou fyzickou práci na viničích, odcházela a přelila se do průmyslu. Mladší generace preferovala spíše pití piva, a tak produkce vína i nadále klesala. Úpadku vína nepomohla ani zrušená celní hranice, a česká levná vína nemohla konkurovat těm z Uherska. Vinohrady se stále držely na venkově, ale zvyšující se důležitost jiných plodin jim tvrdě konkurovala. Mluvíme například o řepě, píceinách a dalších technických plodinách. Další z řady nezdarů, jenž sužovalo vinařství byly choroby, které se sem dostali z Ameriky. Houbovitá choroba oidium, neboli padlí révové (*Uncinula recator*), napadá všechny zelené části a způsobuje narušení hroznu a následné vyhřeznutí semen. Z dalších chorob můžeme jmenovat především plíseň révou (Plasmopara viticola), dříve nazývanou jako Peronospora. Prvním výskytem v Evropě bylo francouzské Bordeaux roku 1860, odtud se postupně rozšířila po celé Evropě. Tyto dvě nemoci způsobují vinařům největší ztráty i v dnešní době. (Žůrek, 2017)

- Právní úprava vinohradnictví v průběhu času

I když se počátkem 19. století vinařství celkem dařilo, docházelo k poklesu kvality produkovaného vína. Vyráběla se tzv. polo-vína nebo vína umělá, to mělo za následek přípravu a uvedení v platnost nového zákona o připravování a prodávání nápojů vínu podobných ze dne 21. 7. 1880. Tato právní úprava rozlišovala vína přirozená, ta se vyráběla z kvašení hroznové šťávy, dále nápoje vínu podobné, ty se vyráběly ze směsi látek. Dále víno napodobující, z cukru, lihu a dalších látek, a nápoje víno v sobě zdržující, to jsou, ta již zmiňovaná polo-vína. Prodej vín byl v té době považován za koncesovanou živnost. V roce 1907 vstoupil v platnost další zákon, který upravoval prodej a výrobu vína. Definoval, jaké kroky při výrobě vína jsou legální a které nikoliv. Tento zákon platil pouze pro české území, na Slovensku platil uherský zákon z roku 1908. Po první světové válce

vzniklo první seskupení vinařů s cílem obnovy vinogradů a jejich další zakládání – Ústřední svaz československých vinařů ÚSČV. Vinaři se sdružovali do svazů, aby mohli lépe čelit levnějším vínům z a stali se konkurenceschopnějšími. Svaz jim poskytoval lepší styky s obchodními partnery a reklamu. Bohužel činnost družstev byla poté omezena z důvodu politické situace. V roce 1964 vstoupil v platnost nový zákon a to č. 61/1964 o rozvoji rostlinné výroby. Tento zákon mimo jiné zahrnoval i Státní odrůdovou knihu (seznam všech odrůd, které se registrovaly na území České republiky, zápis se prováděl po splnění podmínek daných zákonem). (Kunc,2012)

Teprve roku 1995 byl přijat nový Vinařský zákon, který nahradil ten z roku 1907. Byl v souladu jak s evropskými právními předpisy, tak s asociační dohodou EU. Definoval vína na stolní, révová, jakostní a jakostní s přívlastkem. Vína s přívlastkem dále rozlišoval na kabinet, pozdní sběr a výběr z hroznů. Nový zákon pozvedl úroveň nabízených vín a ruku v ruce s tím vzrůstala kvalita produkovaných nápojů. Popíjení vína se dostávalo do povědomí, a s tím souviselo i to, že se lidé zajímali o to, co pijí. Roku 2000 tento zákon prošel novelizací a o čtyři roky poté znovu, kdy byl již zcela v souladu s předpisy EU. Poslední novelizací byla rozšířena paleta vín o vína šumivá, perlivá, likérová, aromatizovaná. Také vína s přívlastkem, se dočkala rozšíření, a to o výběr z bobulí, ledové víno, slámové. V dnešní době podléhá vinařství v České republice regulaci i ze strany EU v rámci společné politiky. (Kunc,2012)

3.3.2 Vinařský průmysl v současné době

V současné době je vinařský průmysl důležité odvětví v rámci zemědělství. O čemž hovoří následující graf 1. Ten popisuje vývoj produkce vinné révy na území České republiky v rozmezí let 1936 – 2019, přičemž data jsou čerpána z Českého statistického úřadu. Z grafu je možné vyzorovat, že se v tomto dlouhodobém horizontu vývoj produkce vinné révy zvýšil a v 21. století produkce osciluje kolem 600 000 hl.

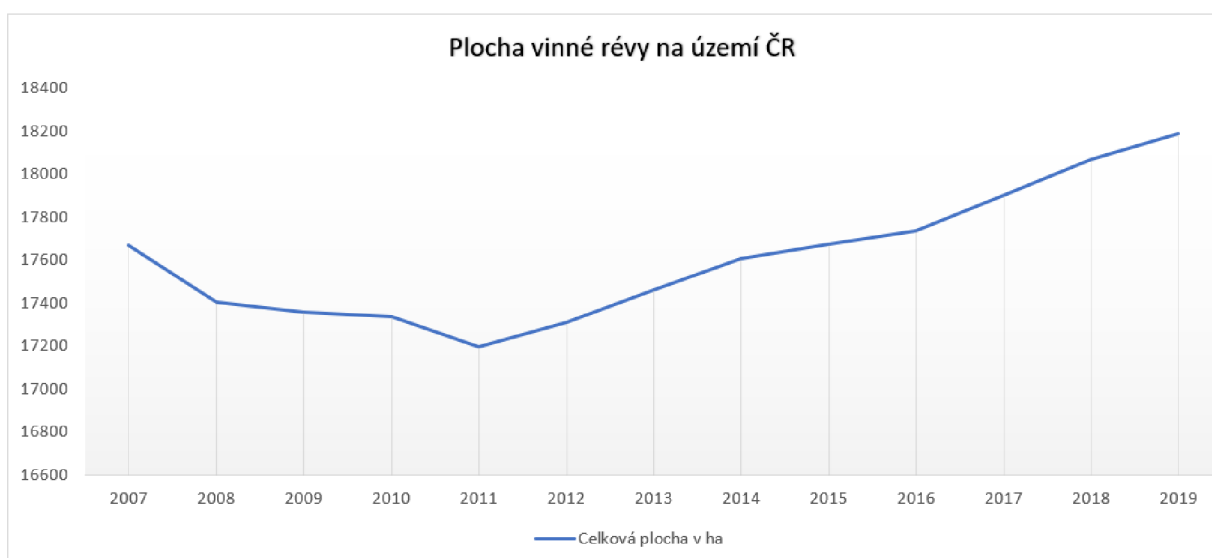
Graf 1 Produkce vinné révy v období od roku 1936-2019

Zdroj dat: (Český statistický úřad: produkce vinné révy, 2022)

V grafu 2 je poté znázorněn vývoj plochy, využívané k produkci vinné révy na území České republiky. Jedná se o celkovou plochu v rámci celé České republiky. V roce 2018 byla osázená plocha vinic 18 067,9311 hektarů. K 31.12. 2018 bylo v Registru vinic evidováno 17 586 pěstitelů, přičemž 86 % z celkové plochy vinic je soustředěno ve vinicích s rozlohou nad 1 hektar.

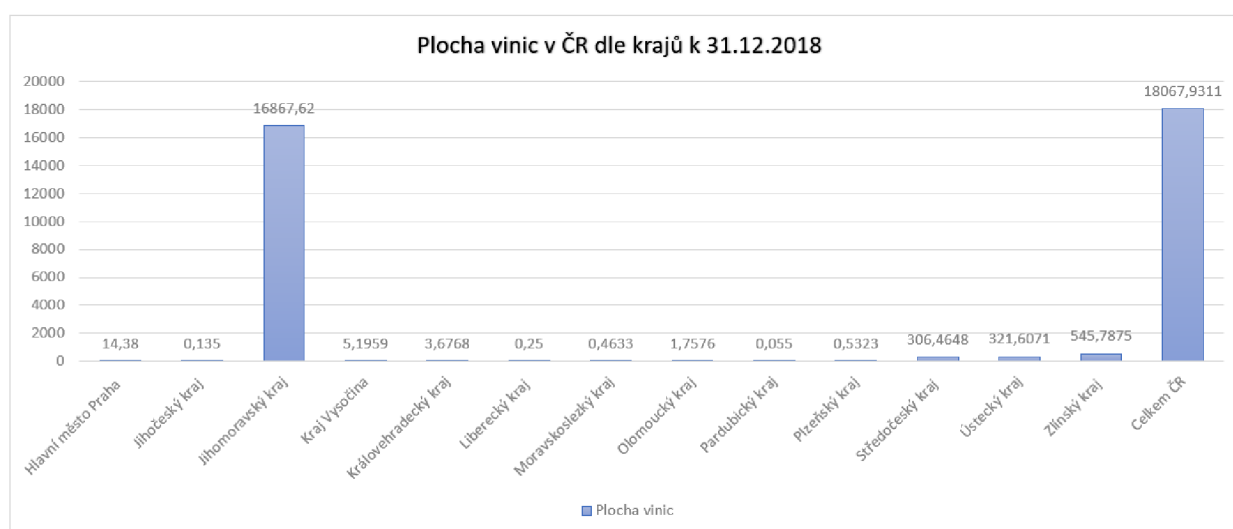
Graf 2 Plocha vinné révy

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Dle Zákona č. 321/2004 Sb., (2022) v České republice existují 2 oblasti vinařství, a to Čechy a Morava. Dále se oblast Čechy člení na 6 podoblastí a Morava se dále člení na 10 vinařských podoblastí. V každé této podoblasti jsou dále umístěny vinařské obce, v rámci jejichž katastrálních území existují viniční tratě, skládající se z vinic. V následujícím grafu 3 je možné spatřit rozdělení výše uvedené plochy do jednotlivých krajů České republiky. Z grafu je patrné, že největší oblasti pro pěstování vína jsou v kraji Jihomoravském, kde je umístěno přibližně 93 % z celkové plochy vinic.

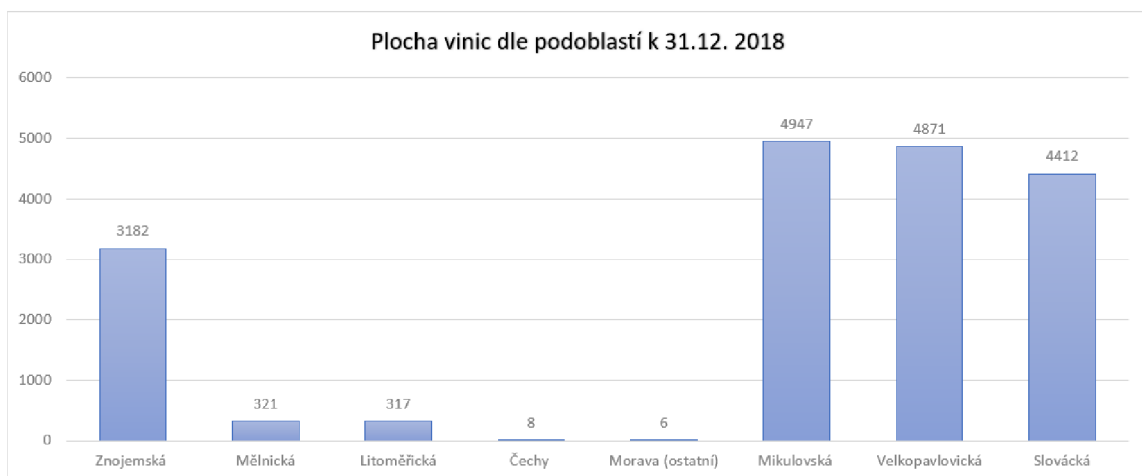
Graf 3 Plocha vinic v České republice dle krajů

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

V rámci jednotlivých podoblastí je největší podoblast Mikulov, kde je soustředěno 4 947 hektarů vinic. Další velkou oblastí jsou poté oblasti Velkopavlivická, Slovácká a Znojemská, jak uvádí následující graf 4.

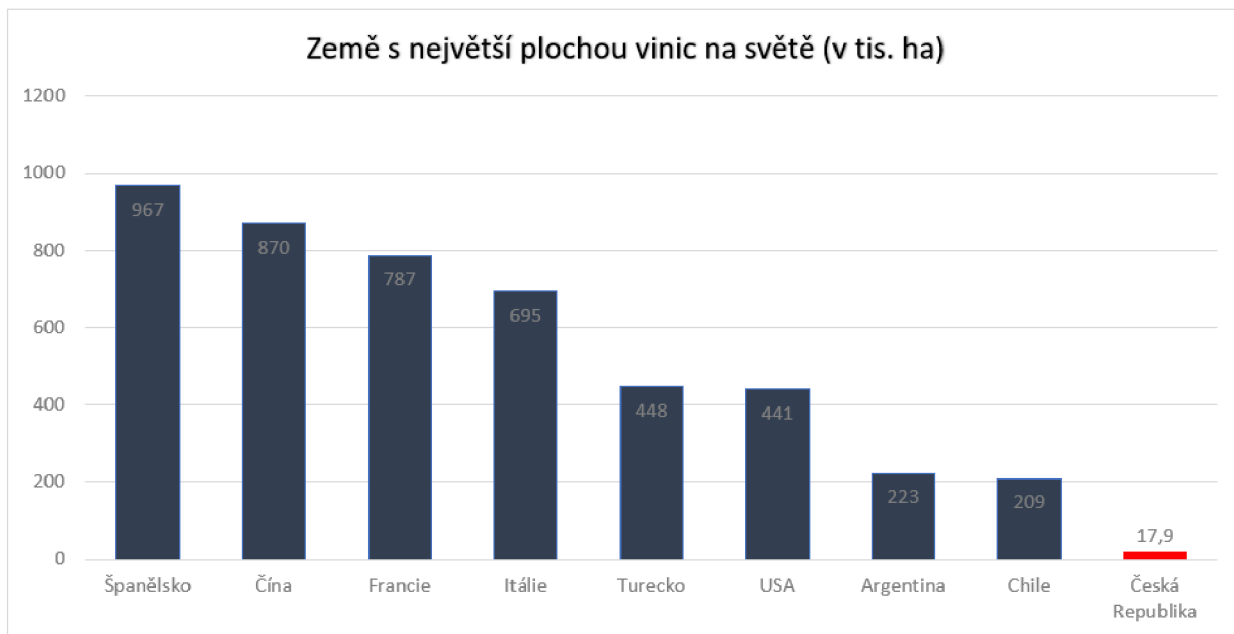
Graf 4 Plocha vinic v roce 2018 dle podoblastí

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Pro srovnání se světovým vinařstvím je uveden následující graf 5, kde čelní místo, v celkové ploše vinic, zaujímá Španělsko. Česká republika se řadí na poslední místo při srovnání země se zeměmi s největší plochou vinic na světě.

Graf 5 Země s největší plochou vinic

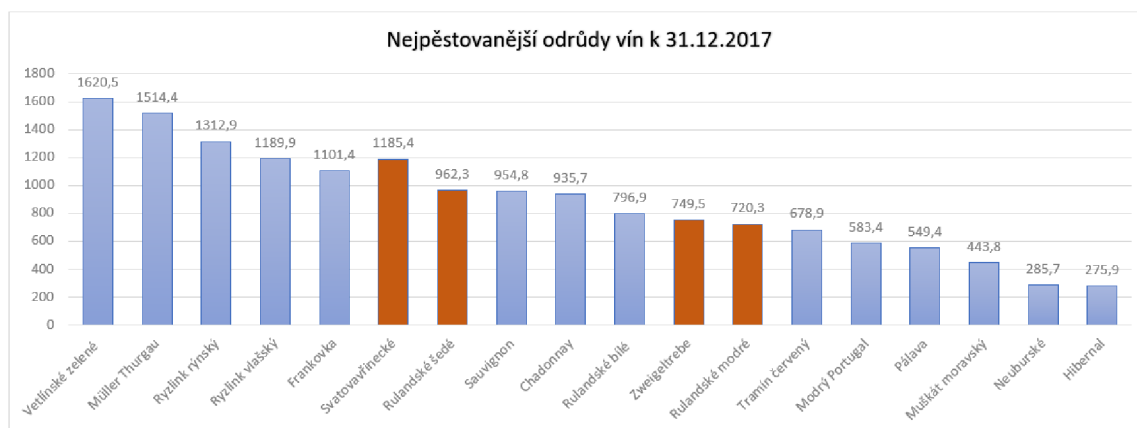

Zdroj dat: (Svaz vinařů České Republiky, 2022)

Nejvíce pěstovanými bílými odrůdami v roce 2018 bylo Veltlínské zelené, Muller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský. Z červených vín byly nejvíce pěstovány

odrůdy Svatovavřinecké, Frankovka, Rulandské modré a Zweigeltrebe, jak můžeme spatřit v grafu 6 a v tabulce 1.

Graf 6 Odrůdy vín v roce 2017

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

V tabulce je seznam nejvíce vysazovaných odrůd v ha.

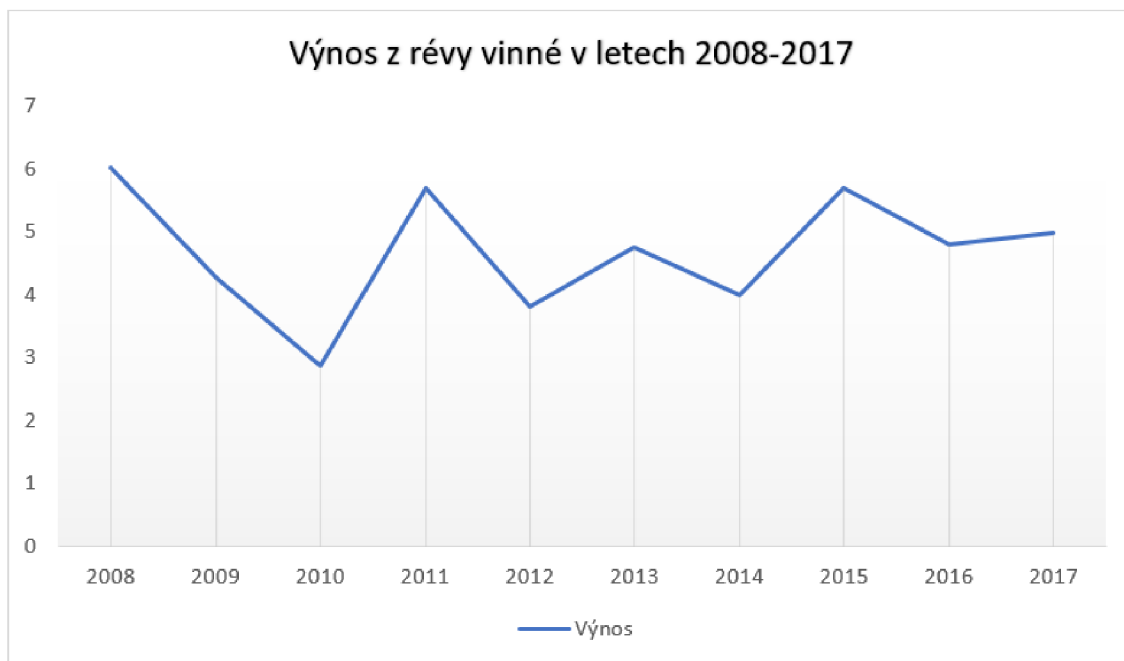
Tabulka 1 Nejvíce vysazované odrůdy

2015		2016		2017		2018	
Odrůda	Plocha	Odrůda	Plocha	Odrůda	Plocha	Odrůda	Plocha
Veltlínské zelené	62 559	Rulandské šedé	49 779	Ryzlink rýnský	54 431	Veltlínské zelené	61 381
Müller Thurgau	34 604	Ryzlink rýnský	47 351	Pálava	53 504	Ryzlink rýnský	47 389
Pálava	34 163	Chardonnay	39 109	Ryzlink vlašský	44 296	Pálava	43 252
Chardonnay	32 779	Pálava	36 438	Hibernál	43 909	Ryzlink vlašský	33 353

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Průměrný výnos z hroznů (rok 2017) se pohyboval okolo 5,2 t/ha, což je o 0,2 t/ha více než v roce předcházejícím. To tedy znamená, že bylo sklizeno 79 744 tun hroznů, jak je uvedeno v grafu 8. V posledních letech mírně klesl průměrný výnos z hektaru, tudíž produkce na území České republiky pokrývá spotřebu vína v celé ČR z necelé jedné třetiny. Průměrný výnos v roce 2017 u modrých odrůd byl 5,5 t/ha a u bílých odrůd to je 5,1 t/ha (Situační a výhledová zpráva, 2022). O výnosu révy poté hovoří následující graf 7.

Graf 7 Výnos z révy 2008-2017

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Graf 8 Sklizeň révy

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

V tabulkách č. 2 a 3 jsou uvedeny hodnoty související s vývozem a dovozem vína. Jedná se o vína, kde obsah skutečného objemového alkoholu je do 15 %. Z tabulky je

patrné, že docházelo k růstu dováženého vína. Dále se také mírně zvyšoval i vývoz českého vína za hranice státu.

Tabulka 2 – Dovoz vín

2016			2017		
Šumivé víno	Itálie	16 191 hl	Šumivé víno	Itálie	21 390 hl
	Německo	15 729 hl		Německo	14 403 hl
	Francie	6 885 hl		Francie	8 259 hl
Vino do 2 l	Španělsko	113 888 hl	Vino do 2 l	Španělsko	121 432 hl
	Francie	66 414 hl		Německo	71 580 hl
	Německo	64 122 hl		Francie	66 077 hl
Vino nad 2 l	Itálie	273 866 hl	Vino nad 2 l	Itálie	259 894 hl
	Španělsko	243 820 hl		Španělsko	191 007 hl
	Maďarsko	96 990 hl		Maďarsko	153 022 hl

Zdroj dat: (Celní statistika, 2022)

Tabulka 3 – Vývoz vín

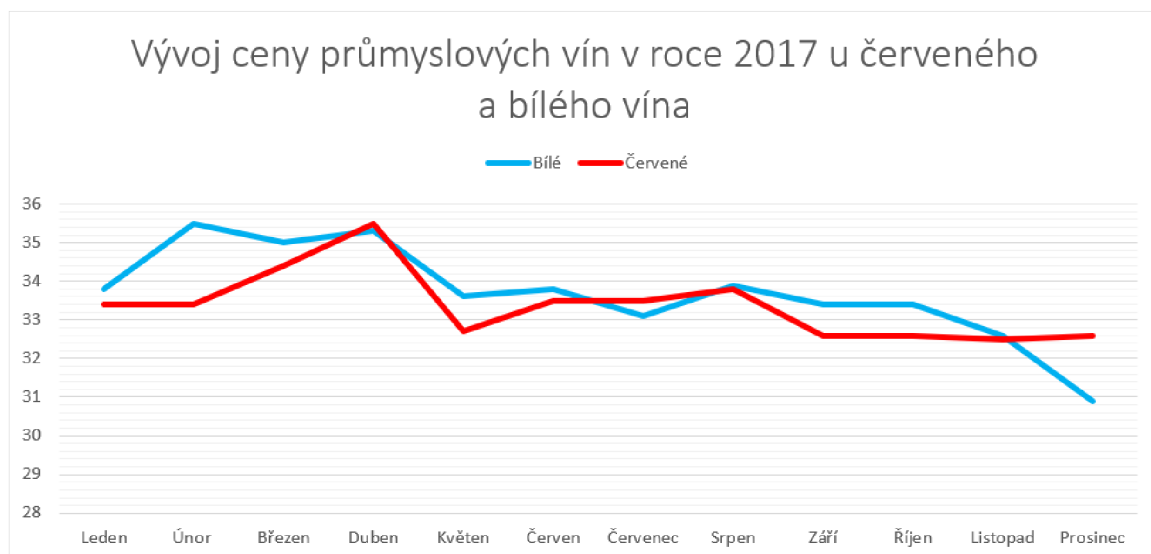
2016			2017		
Šumivé víno	Polsko	711 hl	Šumivé víno	Polsko	864 hl
	Slovensko	691 hl		Slovensko	708 hl
	Německo	640 hl		Německo	626 hl
Vino do 2 l	Slovensko	22 582 hl	Vino do 2 l	Slovensko	27 890 hl
	Polsko	12 083 hl		Polsko	18 588 hl
	Rumunsko	2 418 hl		Rumunsko	2 922 hl
Vino nad 2 l	Slovensko	5 722 hl	Vino nad 2 l	Slovensko	8 467 hl
	Německo	631 hl		Bulharsko	951 hl
	Rumunsko	268 hl		Rumunsko	691 hl

Zdroj dat: (Celní statistika, 2022)

Mezi další dovozní artikly, které se dováží do České republiky můžeme uvést hroznovou šťávu, stolní hrozny, moštové či sušené hrozny. Země, ze kterých uvedené artikly pochází, jsou zejména Itálie, Španělsko, Německo, Maďarsko, Turecko, Rumunsko, a Slovensko (Celní statistika, 2022).

Poslední zde uvedený graf charakterizuje ceny, za které se víno vykupuje z výrobních podniků. To znamená, bez dopravy a DPH (Situační a výhledová zpráva, 2022). Z grafu je patrný pokles cen ke konci roku. Přitom nejdražší je víno v dubnu až květnu.

Graf 9 Vývoj ceny průmyslových vín

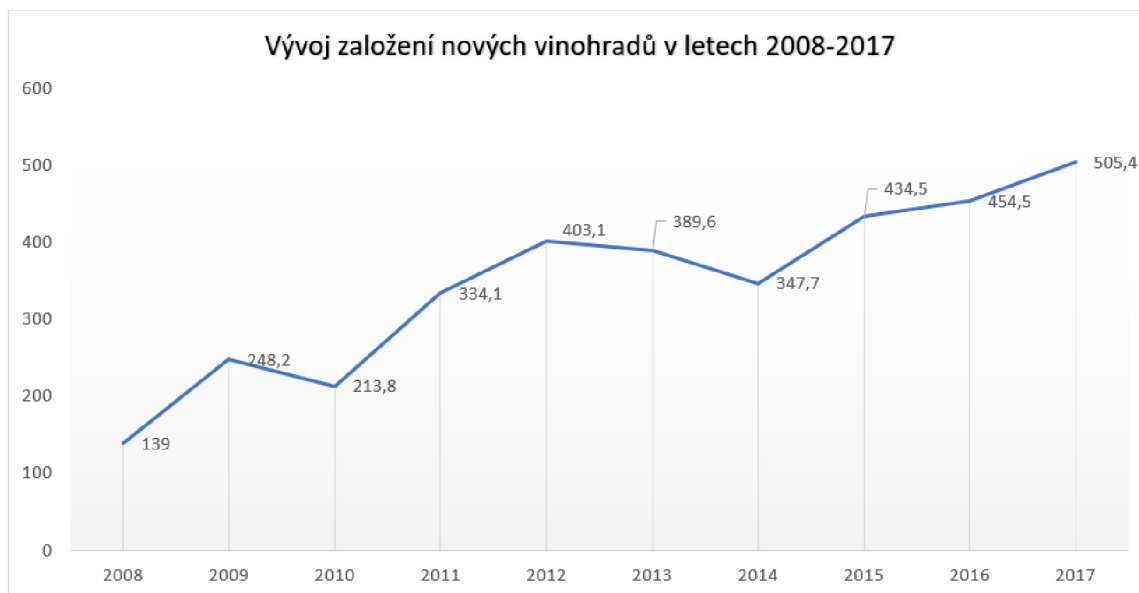
Zdroj dat: (Celní statistika, 2022)

3.3.3 Zakládání nových vinogradů a registrace odrůd vinné révy

Počet vinařů se v České republice vyvíjí. Dle situační výhledové zprávy od Ministerstva zemědělství (2018) vyplývá, že v roce 2017 bylo bezezbytku naplněna kvóta pro zakládání nových vinogradů. A to o rozloze 178 ha v držení 184 žadatelů. Ke konci roku 2017 bylo registrováno celkem 17 892 pěstitelů vinné révy. Výsadba nových vinogradů v ČR činila zhruba 150 ha (4 roky od vstoupení ČR do EU), dále byly roční přírůstky okolo 200 ha. Z celkové obhospodařované plochy vinogradů dvě třetiny připadá na bílé odrůdy vín a jedna třetina spadá na modré odrůdy, přičemž velmi malé procento, asi 0,5 %, zauímají stolní a podnožové odrůdy.

Přitom založit nový vinograd v České republice může každý, kdo je fyzická, či právnická osoba a nezáleží na národnosti. Zakladatel musí být však zaregistrován v Registru vinic a musí mít platné povolení pro výsadbu. Toto povolení vydává Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, oddělení registru vinic. O vývoji založení nových vinogradů v letech 2008 – 2017 hovoří následující graf 10.

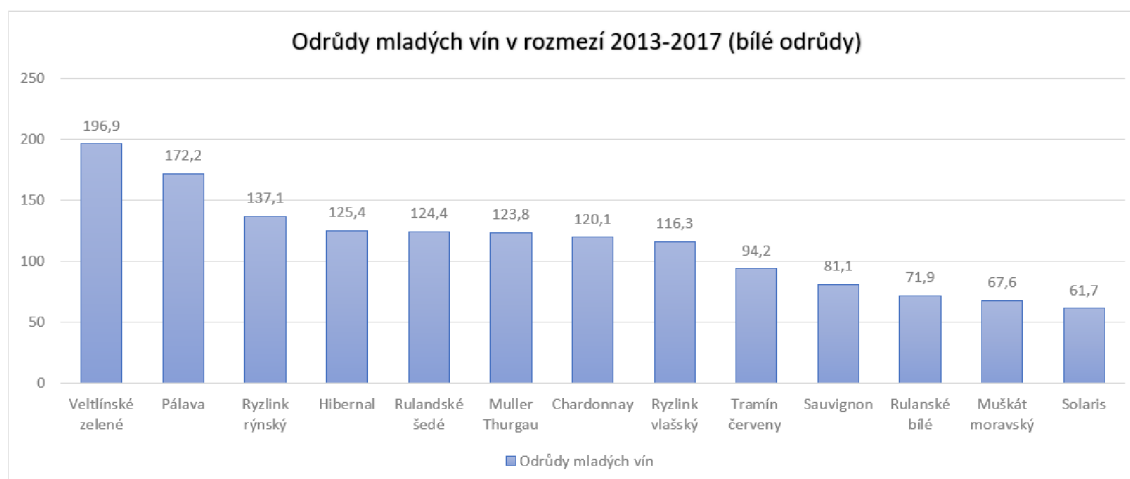
Graf 10 Vývoj založení nových vinogradů

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

V následujícím grafu je patrné, jaké byly nejčastěji pěstované bílé odrůdy mladých vín. Z grafu 11 je patrné, že nejoblíbenější byly Veltlínské zelené, Pálava a Ryzlink rýnský.

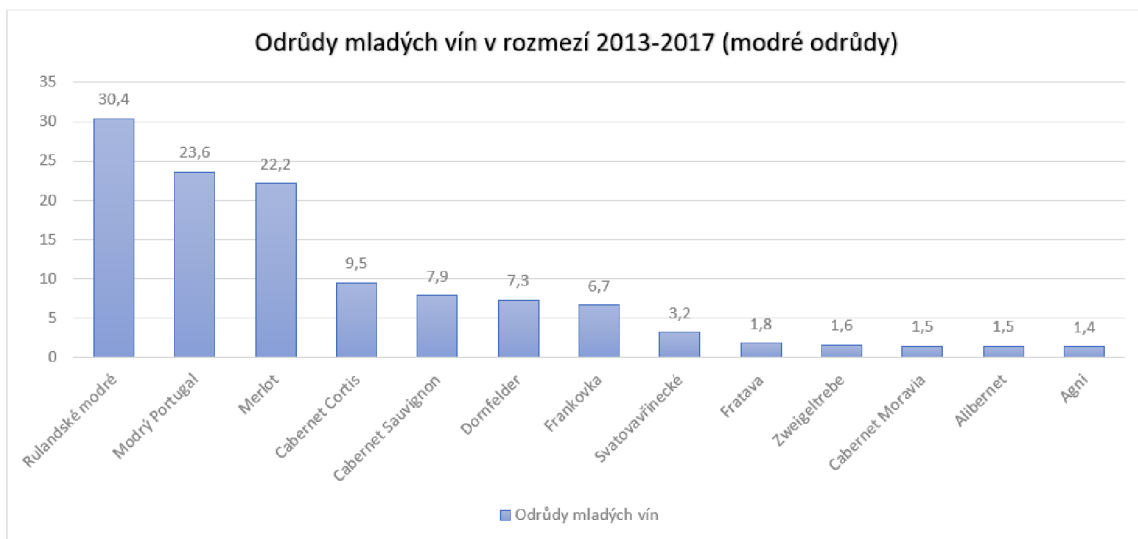
Graf 11 Odrůdy mladých vín (bílé odrůdy)

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Mezi nejoblíbenější odrůdy modré náležely Rulandské modré, Modrý Portugal a Merlot, jak dokazuje následující graf 12.

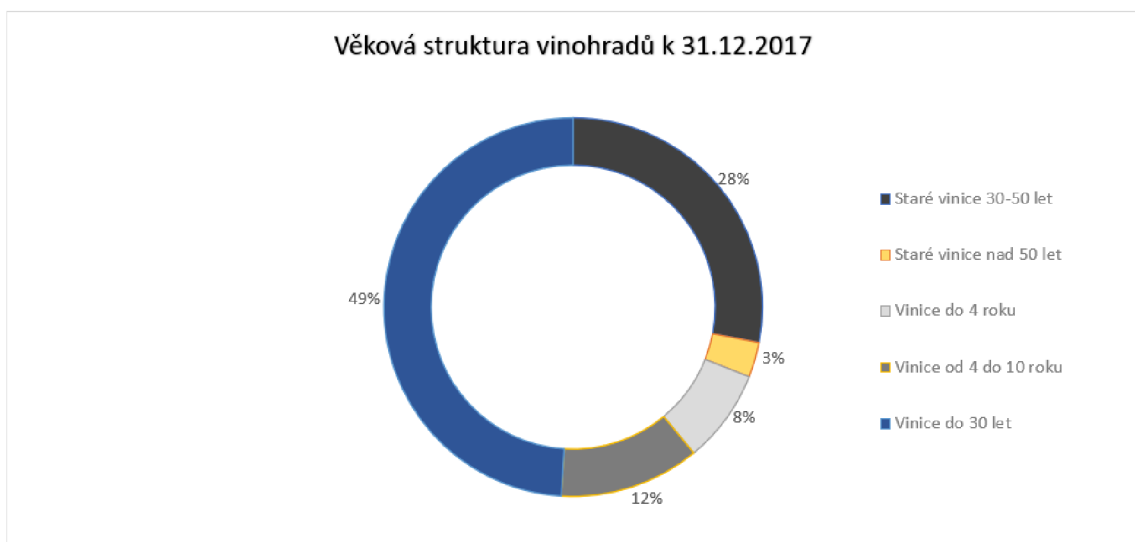
Graf 12 Odrůdy mladých vín (modré odrůdy)

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

V České republice jsou nejčastěji vinice spíše starší. Cca 49 % vinic má stáří do 30 let. 28 % vinic je starších, a to 30-50 let. Do 10 let je v České republice celkem 20 % vinic. O čemž hovoří následující graf 13.

Graf 13 Věková struktura vinohradů

Zdroj dat: (Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, 2022)

Česká republika ročně produkuje mezi 550 000-770 000 kusů sazenic. Používá se pouze podnožová réva, díky její schopnosti zvýšit odolnost vinohradu, například proti révokazu. Toto je podmínka uvedená v I. směrnici Komise 2005/43/ES, která praví, že réva musí být testována právě na škodlivé organismy. Česká republika splňuje tuto

podmínku u všech odrůd. Z nově registrovaných odrůd v posledních letech můžeme zmínit Rulenku ((Rulandské šedé X Leanka) X Ryzlink rýnský), Mery (EC28 X Muškát moravský) nebo Svojsen. Všechny registrované odrůdy jsou k dohledání ve Státní odrůdové knize.

3.4 Dotace v oblasti vinařství

V rámci vinařského průmyslu je možné čerpat nejrůznější dotace jak ze zdrojů Evropské unie, tak i ze zdrojů České republiky. Výčet dotací se v rámci různých dotačních období může lišit.

V první řadě existují dotace na podporu založení vinohradu. Zde je možné čerpat prostředky jak z oblasti Evropské unie, tak i z České republiky. Prostředky, které poskytuje Česká republika jsou finance poskytovány a koordinovány z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu a. s. Finance jsou v této oblasti směřovány na různá agro-environmentální opatření, na náklady na pořízení pozemků, na pořízení sazenic atd. Podpora je poskytována na základě nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství. Při získání podpory však musí splnit žadatel mnoho kritérií (Programy: Pokyny Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, 2022). Dále může podnikatel v oblasti zemědělství využít podporu z Evropské unie. Zde může čerpat tzv. jednotnou platbu na plochu. Smyslem této podpory je poskytnout podporu bez ohledu na to, co je předmětem produkce pěstitelů (Bublíková, 2017).

Celkem bylo z Podpůrného garančního rolnického a lesnického fondu poskytnuto v letech 2014-2018 6,2 mld. Kč. Podaných žádostí bylo 63 000, z čehož bylo 56 000 žádostí schválených. Jedná se o 89 % dotací (Kontrolní závěr z podpory poskytované Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, 2022).

Kromě toho mohou vinaři v letošním vinařském roce 2021/2022 o další dotace, které jsou poskytovány v rámci pěstitelského plánu podpor ČR pro období 2019-2023. Ty jsou poskytovány na základě nařízení vlády č. 147/2018 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství pro období 2019-2023. Zde jsou žádosti podporovány z dotačního titulu „Investice v rámci SOT s vínem“. V rámci něj je možné podávat žádosti na tyto nové investice: (Příručka pro žadatele Investice SOT s vínem, 2022)

- dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů,
- speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku,
- cross-flow filtr na víno,
- lis na hrozny.

Žádosti pro tento vinařský rok bylo možné podávat do 31.8.2021. Maximální výše dotace činí 50 % ze způsobilých výdajů a maximálně 2 mil. Kč. V následující tabulce je uvedena výše finančních prostředků, které jsou určeny pro tento dotační titul (Příručka pro žadatele Investice SOT s vínem, 2022).

Tabulka 4 Finanční prostředky Investice SOT s vínem

	2019	2020	2021	2022	2023
Výše prostředků v Eur	1 547 tis. Kč	1 787 tis. Kč	1 486 tis. Kč	1 486 tis. Kč	1 486 tis. Kč

Zdroj: (Příručka pro žadatele Investice SOT s vínem, 2022).

Dále je možné čerpat finance z Vinařského fondu. Zde se poskytování dotací řídí § 31 odst. 10 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství. Dle tohoto zákona mohou podávat vinaři žádosti o finanční podporu z Vinařskému fondu od 1. ledna do 15. února a od 1. července do 15. srpna. Tyto žádosti jsou následně projednány Vinařským fondem do 30 dnů od skončení termínu pro podávání žádostí, tj. do 15.3., resp. 15.9. Každý žadatel následně obdrží rozhodnutí, a to poštou nebo prostřednictvím datové schránky (Vinařský fond, 2022).

Prostředky z Vinařského fondu mohou být použity dle Vinařského fondu (2022) na:

- části na výstavách, soutěžích, prezentacích,
- pořádání výstav, přehlídek, soutěží vín (organizátoři),
- průzkumy trhu s vinařskými produkty,
- pořádání seminářů, školení, konferencí,
- tiskoviny, web,
- pořádání vinařských akcí, vinařská turistika (organizátoři).
- prodej produktů a ochranu označování vína dle zeměpisného původu.

Mimo finanční podporu Vinařský fond informuje širokou veřejnost o skutečnostech v oblasti vinařství a vinohradnictví a dalších důležitých aspektech v oblasti tohoto odvětví. V roce 2017 výdaje fondu činily – 52,72 mil Kč. Zde je zahrnuta i kampaň značky „Vína z Moravy, vína z Čech“. O výdajích tohoto fondu hovoří následující tabulka 5.

Tabulka 5 Výdaje Vinařského fondu

Forma	Částka
Podpora marketingu	2 840 719 Kč
Informování veřejnosti	7 185 629 Kč
Podpora rozvoje vinařské turistiky	6 881 230 Kč
Komunikační kampaň	22 490 189 Kč
Propagace na základě smluv	13 356 955 Kč

Zdroj dat: (Vinařský fond, 2022)

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny několika položkami:

- Odvody za víno, které se uvádí poprvé do oběhu – 0,5 Kč/l
- Odvody z plochy vinic – 350 Kč/ha
- Penále
- Úroky
- Dotace

Celkové příjmy Vinařského fondu v roce 2017 činily 76,9 mil Kč. O příjmech hovoří následující tabulka 6.

Tabulka 6 Přehled příjmů Vinařského fondu

Položka	Částka
Odvody za víno	25 300 832 Kč
Odvody za vinohrad	5 234 242 Kč
Penále	51 493 Kč
Úroky	7 606 Kč
Příjmy z prodeje produktů	199 257 Kč
Příjmy z pořádaných akcí	1 442 957 Kč
Dotace od krajů	5 000 000 Kč
Finanční podpora státu	39 692 897 Kč

Zdroj dat: (Vinařský fond, 2022)

V následující tabulce 7 je představen přehled témat žádostí podaných. Nejvíce je běžně podáváno žádostí v rámci vinařské turistiky.

Tabulka 7 Přehled témat žádostí podaných Vinařskému fondu

Téma žádosti	Celkem podáno/podpořeno
Účast na výstavách	182/170
Výstavy, soutěže, přehlídky	143/138
Vinařská turistika	232/210
Konference, semináře	52/52
Tiskoviny	28/20
Ostatní	1/0

Zdroj dat: (Vinařský fond, 2022)

Dle národního investičního plánu České republiky se investuje do Vinařského fondu 600 mil Kč včetně DPH. Jedná se o program, jehož zahájení proběhlo v roce 2019, který má za úkol informovat občany o vinohradnictví, lepší ochranu označení, podporu prodeje a marketingu vína, podporu vinařství a vinohradnictví jako takového, jakožto součást naší kultury a dědictví. Celkové investice se pohybují na hranici 214 300 mil Kč. (Národní investiční plán ČR 2020-2050)

Dotace vinařům jsou také poskytovány v rámci Programu rozvoje venkova. Naposledy bylo možné pro rok 2021/2022 o dotace žádat v období 15.6.-13.7.2021. Dotace bylo možné čerpat na výstavbu a rekonstrukci zemědělské stavby, investici do výsadby révy, nákup vybraných zemědělských strojů do prvovýroby (převážně stroje na ovoce, zeleninu, révu vinnou, chmel), technologií na zpracování vína, nádoby na víno atd. Podmínkami bylo to, že zájemci o čerpání prostředků musí být zemědělskými podnikateli, maximální dotace je poskytována ve výši 50 % ze způsobilých výdajů. Částka za projekt musí činit min. 100 tis. Kč a max. 75 mil. Kč (Program rozvoje venkova, 2022).

V současné době je spuštěn dotační program Podpora vinařství, vinohradnictví, ovocnářství a zelinářství v Jihomoravském kraji 2021, kde je celkový objem dotace stanoven na 1 500 000 Kč. Žadatel tak má možnost dosáhnout na dotaci až ve výši 100 tisíc Kč na jeden projekt (Dotační portál Krajského úřadu Jihomoravského kraje, 2022).

V rámci pětiletého programu podpor (2019-2023) a dle nařízení vlády č. 147/2018 Sb. na restrukturalizaci a přeměnu vinic, lze žádat podporu na následující opatření (Dotační portál Krajského úřadu Jihomoravského kraje, 2022):

- Změna odrůdové skladby vinice
- Přesun vinice do svahu
- Technika zlepšující obhospodařování vinohradu

Tuto žádost lze podávat v průběhu celého roku a žadatel ji musí předložit vždy před začátkem jakékoliv realizace. Výše dotace činí v případě změny skladby vinice 300 000-435 000 Kč/ha, záleží na počtu keřů vysázených na 1 ha. Pokud se jedná o přesun vinohradu do svahu, zde se výše dotací pohybuje od 300 000-470 000 Kč/ha, opět záleží na počtu keřů vysázených na jednom hektaru. Pokud se jedná o opatření týkající se zlepšující techniky, tak tato opatření lze rozdělit na následující:

- Technika zlepšující výsadbu – zde se dotace pohybují 300 000-460 000 Kč/ha
- Technika zlepšující dosadbu – zde se dotace pohybují 150 000-230 000 Kč/ha

4. Analytická část

V rámci analytické části je nejprve představen malý podnik, který působí na trhu vinařském, a to vinařství Volařík. Ten je zde nejprve představen a poté je provedena analýza vnějšího prostředí a vnitřního prostředí firmy. Užity jsou zde výše představené metody a také finanční vzorce.

4.1 Představení firmy

Firma Volařík je firma zaměřující se na výrobu a prodej vína. Kořeny této společnosti sahají až do dob druhé světové války. V té době se zakladatel rodinné tradice Leopold Volařík naučil vinohradnickému a vinařskému řemeslu od německých starousedlíků (Vinařství Volařík, 2022).

Současná společnost vznikla v roce 2007. Založil ji Leopoldův praprotomek Miroslav. Firma se při výrobě svého vína zaměřuje především na kvalitu vína. Je si vědoma velkého významu polohy vinic na kvalitu vína. Z tohoto důvodu vyrábí vlastní vinnou značku TERROIR. V současné době ve firmě pracuje kolem 10 pracovníků. V době sklizně najímá řadu brigádníků. Firma tedy vyrábí vína ze svých vlastních vinic. Firma obhospodařuje cca 80 ha vlastních vinic, které jsou umístěny ve vinařské podoblasti Mikulovské. Z této rozlohy je přibližně 4,2 ha v režimu ekologického zemědělství (Vinařství Volařík, 2022).

Vybraná firma vyrábí přívlastková vína, především bílá vína. Od roku 2011 do své nabídky firma zařadila i Sekty Volařík. Svým zákazníkům nabízí kvalitní vína vlastní řady TERROIR. V rámci této řady vín není je dominantní viniční trať, a to Železná, Kotelná, Věstonsko, Ořechová hora, U Venuše a Purmice. V roce 2014 firma vytvořila novou řadu ORGANIC. Jsou to vína, která jsou vyráběná v rámci ekologického zemědělství. Jedná se o odrůdy Saphira, Hibernál, Johanniter. Jsou pěstována na vinici Věstonsko a v Perné (Vinařství Volařík, 2022).

Vinařství se i přes svou krátkodobou působnost na trhu dokázalo díky tradici velmi rychle zařadit na trh s kvalitními českými víny. Firma sklízí úspěch jak v součtějších tuzemských, tak i v zahraničních. Firma získala prestižní ocenění v soutěži Chapión Valtických vinných trhů, a to v letech 2011, 2013, 2014, 2018 a v loňském roce. Poté získala firma titul Král vín za nejlepší kolekci, a to v letech 2010, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018, 2019 a 2020. Dále získala firma titul Vinař roku, a to v letech 2011, 2014 a

2018. Vinařství má pravidelně vína v Salonu vín České republiky, který představuje vždy 100 nejlepších vín pro daný rok. Mimo to je firma členem Aliance vinařů, VOC Pálava a VOC Mikulovsko. Firma pěstuje a zpracovává vína těchto odrůd: Ryzlink vlašský, Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené, Pálava a Rulandské bílé.

Vinařství Volařík se zaměřuje především na domácí trh, do zahraničí vyváží málo. Cílovými destinacemi v tomto případě je především Slovensko, Polsko a Amerika.

Firma Volařík se příliš nezaměřuje na propagaci. Sází spíše na svou kvalitu vín, realizuje e-shop s vínem, na kterém je možné najít nejen vína této firmy, ale i vína od jiných dodavatelů. K objednaným vínům firma nabízí dopravu zdarma (Vinařství Volařík, 2022). V následující části práce je provedena finanční analýza podniku.

4.2 Finanční analýza firmy

V rámci finanční analýzy firmy jsou zde sledovány různé ukazatele, jako je horizontální a vertikální analýza, ukazatele poměrové, pyramidové rozklady a bankrotní model. Sledovaným obdobím jsou poslední tři roky.

4.2.1 Horizontální a vertikální analýza

V následující tabulce 8 je představena horizontální analýza rozvahy. Bilanční sumu zde tvoří veškerá aktiva firmy.

Tabulka 8 Horizontální analýza aktiv

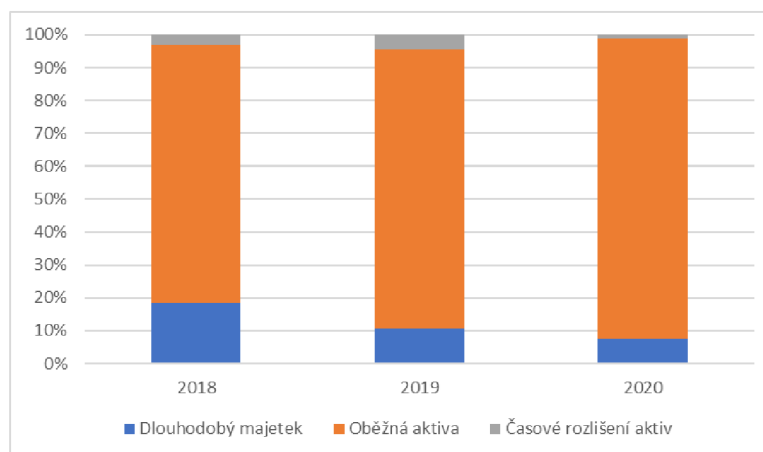
Položky	2018	2019	2020
AKTIVA	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Dlouhodobý majetek	18,5 %	10,6 %	7,7 %
Dlouhodobý nehmotný majetek	1,5 %	0,6 %	0,1 %
Dlouhodobý hmotný majetek	17,1 %	10,0 %	7,6 %
Dlouhodobý finanční majetek	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Oběžná aktiva	78,3 %	84,9 %	91,2 %
Zásoby	33,9 %	44,6 %	36,5 %
Dlouhodobé pohledávky	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Krátkodobé pohledávky	4,3 %	15,2 %	30,2 %
Peněžní prostředky	40,2 %	25,1 %	24,5 %
Časové rozlišení aktiv	3,1 %	4,5 %	1,1 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z horizontální analýzy aktiv je patrné, že na aktivech ve všech letech měla vyšší podíl aktiva oběžná než dlouhodobá. Podíl oběžných aktiv se pohyboval od 78 % do 91 %.

Nejvyšší podíl měla oběžná aktiva v roce 2020, naopak nejmenší podíl byl patrný v roce 2018. Oběžná aktiva byla tvořena především zásobami a peněžními prostředky. Zásoby měly podíl od 34 % v roce 2018 do 45 % v roce 2019. Přitom je patrné, že firma navyšovala množství zásob na skladě a je otázkou, zda neměla příliš mnoho zásob na skladě. Finanční prostředky měly silně klesající trend, a poklesly z 40 % na 25 %. Proto je nutné se poté blíže zaměřit na analýzu likvidity a zjistit, zda firma je schopna stále dosahovat svých závazků. Firma měla ve svém držení dlouhodobý majetek v malé míře. Podíl této položky klesl z 19 % v roce 2018 na 8 % v roce 2020. Přitom dlouhodobá aktiva firmy Volařík byla tvořena především hmotným majetkem a poté nehmotným majetkem. Ani v jednom sledovaném roce neměl podnik finanční majetek dlouhodobý. Podíl klíčových ukazatelů poté znázorňuje i následující graf 14.

Graf 14 Složení aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

V následující tabulce je představena horizontální analýza pasiv. Bilanční sumu zde tvoří veškerá pasiva.

Tabulka 9 Horizontální analýza pasiv

Položky	2018	2019	2020
PASIVA	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Vlastní kapitál	28,7 %	35,9 %	24,4 %
Základní kapitál	0,3 %	0,1 %	0,1 %
Kapitálové fondy	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fondy ze zisku	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Výsledek hospodaření minulých let	0,0 %	16,7 %	19,3 %
Výsledek hospodaření běžného období	28,4 %	19,1 %	5,0 %
Cizí zdroje	71,3 %	64,1 %	75,6 %
Rezervy	0,0 %	0,0 %	0,0 %

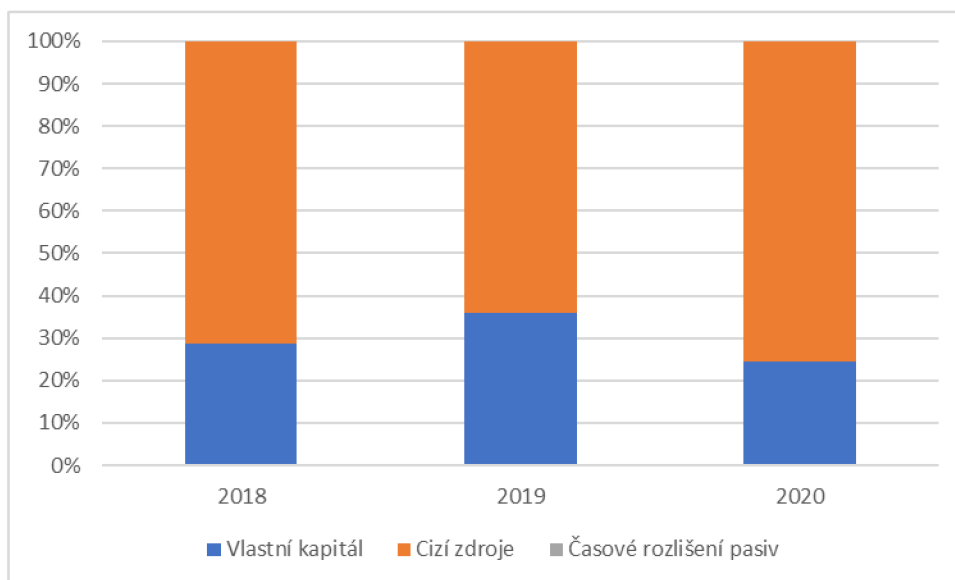
Závazky	71,3 %	64,1 %	75,6 %
Dlouhodobé závazky vč. bankovních úvěrů	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Krátkodobé závazky vč. bankovních úvěrů	71,3 %	64,1 %	75,6 %
Časové rozlišení pasiv	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je možné vyčíst, že firma byla financována především pomocí cizích zdrojů. Podíl cizích zdrojů byl v letech mírně odlišný, a osciloval mezi 64 % a 76 %. Nejvíce byla firma financována ze zdrojů vlastních v roce 2020, naopak nejméně byla financována z těchto zdrojů v roce 2019, kdy podíl této položky činil 64 %. Největší podíl měly v rámci cizích zdrojů krátkodobé závazky. Firma neměla ani v jednom roce závazky dlouhodobé. Vlastní zdroje se pohybovaly na celkových pasivech ve výši 24 % až 36 %. V rámci vlastního kapitálu je patrný především vysoký podíl výsledku hospodaření běžného období i minulého období. Výsledek hospodaření minulých let výrazně rostl, a to z 0 % na 20 %. Firma tedy nechává část svých zdrojů ve firmě a majitel firmy tento zisk z firmy nečerpá celý. Výsledek hospodaření běžného období však na celkových pasivech klesal, a to z 28 % na 5 %. Což svědčí o negativním poklesu zisku firmu.

O vývoji základních ukazatelů pasiv na celkových pasivech hovoří poté následující graf 15.

Graf 15 Složení pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední tabulka 10 v rámci horizontální analýzy představuje analýzu výkazu zisku a ztrát, kde bilanční sumu tvoří veškeré tržby.

Tabulka 10 Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Položky	2018	2019	2020
Tržby celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Výkonová spotřeba	50,2 %	69,8 %	90,1 %
Náklady vynaložené na prodané zboží	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Změna stavu zásob vlastní činnosti	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Aktivace	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Osobní náklady	24,3 %	14,3 %	5,6 %
Úpravy hodnot v provozní oblasti	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	0,1 %	0,2 %	0,1 %
Ostatní provozní výnosy	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Ostatní provozní náklady	0,5 %	2,1 %	1,3 %
Výnosové úroky a podobné výnosy	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Nákladové úroky a podobné náklady	0,2 %	0,9 %	0,5 %
Ostatní finanční výnosy	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Ostatní finanční náklady	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Daň z příjmu	4,8 %	2,7 %	0,7 %

Zdroj: vlastní zpracování

Na tržbách firmy Volařík měla výrazný podíl výkonová spotřeba. Podíl však na tržbách velmi výrazně rostl, a to z 50 % na 90 %. Což může svědčit o poklesu zisku firmy. Výrazný vliv na tržbách měly i osobní náklady, které v čase klesaly. V roce 2018 měly tyto náklady podíl 24 % v roce 2020 měly podíl jen 5 %. Tento pokles může nasvědčovat snižování množství zaměstnanců. Ostatní položky měly na tržbách nižší podíl, jak je z tabulky patrné. O poklesu zisku hovoří i to, že docházelo ve firmě k poklesu podílu daně z příjmu právnických osob, a to z 5 % na cca 1 %.

Dále je nutné zkoumat hodnoty rozvahy a výkazu zisku a ztrát v čase. Nejprve je tedy zkoumána vertikální analýza aktiv, jak poukazuje následující tabulka 11.

Tabulka 11 Vertikální analýza aktiv

Položky	2018-2019		2019-2020	
	Abs. v tis. Kč	Relativní	Abs. v tis. Kč	Relativní
AKTIVA	2 803	70,3%	5 771	85,0%
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	--	0	--
Dlouhodobý majetek	-21	-2,8%	255	35,5%
Dlouhodobý nehmotný majetek	-21	-35,6%	-21	-55,3%
Dlouhodobý hmotný majetek	0	0,0%	276	40,6%
Dlouhodobý finanční majetek	0	--	0	--
Oběžná aktiva	2 643	84,6%	5 690	98,7%
Zásoby	1 675	124,0%	1 557	51,5%
Dlouhodobé pohledávky	0	--	0	--
Krátkodobé pohledávky	863	504,7%	2 759	266,8%
Peněžní prostředky	105	6,6%	1 374	80,5%

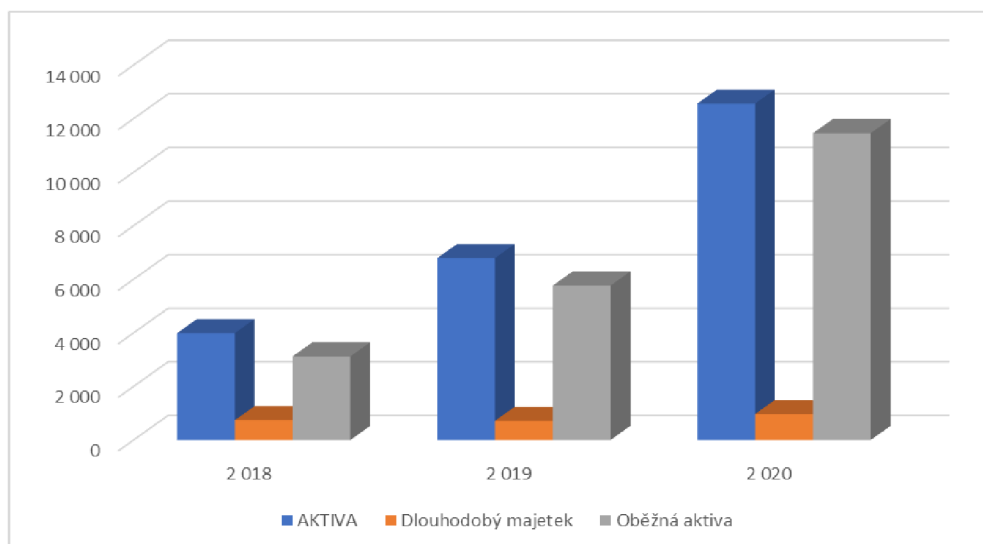
Časové rozlišení aktiv	181	144,8%	-174	-56,9%
-------------------------------	------------	---------------	-------------	---------------

Zdroj: vlastní zpracování

Nejprve je zde tedy zkoumána vertikální analýza aktiv. Z této analýzy je možné vyvodit, že aktiva v čase rostla. Celková aktiva v prvním meziročním období vzrostla o 70 %, to je o 2 803 tis. Kč. Ve druhém meziročním období vzrostla o 5 771 tis. Kč, tj. o 85 %. Na tomto růstu měla vliv především aktiva oběžná. Ta vzrostla v prvním meziročním období o 84 % a ve druhém meziročním období vzrostla o 98 %. Na straně krátkodobých aktiv vzrostly jak zásoby, tak i pohledávky a peněžní prostředky v obou letech. V prvním meziročním srovnání rostly zásoby o 124 %, krátkodobé pohledávky vzrostly o 504 % a finanční zdroje o 7 %. V meziročním srovnání 2019-2020 došlo k růstu zásob o 51 %, krátkodobé pohledávky vzrostly o 266 % a peněžní prostředky vzrostly o 81 %. Naopak dlouhodobý majetek v prvním roce poklesl o 3 %. Jednalo se o pokles ve výši 21 000 Kč. Ve druhém roce naopak vzrostl o 36 %. Na poklesu v prvním roce měl vliv nehmotný majetek, hmotný majetek se v čase nezměnil. V roce 2019-2020 poklesl opět dlouhodobý nehmotný majetek o 21 000 Kč, naopak hmotný dlouhodobý majetek vzrostl o 276 tis. Kč.

Pro lepší přehled o vývoji klíčových ukazatelů aktiv je zde také přiložen následující graf 16.

Graf 16 vývoj aktiv v čase

Zdroj: vlastní zpracování

Další tabulka 12 popisuje vývoj pasiv, tedy vertikální analýzu pasiv.

Tabulka 12 Vertikální analýza pasiv

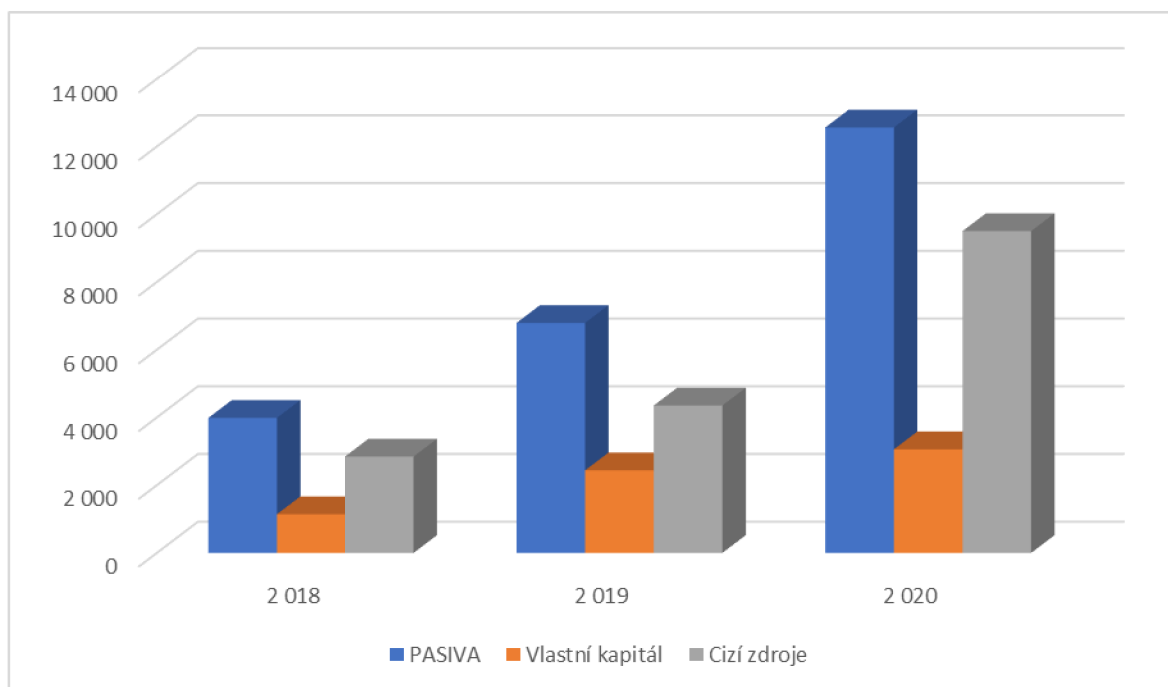
	2018-2019		2019-2020	
	Abs. V tis. Kč	Relativ ní	Abs. V tis. Kč	Relativ ní
PASIVA	2 803	70,3%	5 771	85,0%
Vlastní kapitál	1 295	113,3%	621	25,5%
Základní kapitál	0	0,0%	0	0,0%
Kapitálové fondy	0	--	0	--
Fondy ze zisku	0	--	0	--
Výsledek hospodaření minulých let	1 134	100%	1 293	114,0%
Výsledek hospodaření běžného období	161	14,2%	-672	-51,9%
Cizí zdroje	1 508	53,0%	5 150	118,3%
Rezervy	0	--	0	--
Závazky	1 508	53,0%	5 150	118,3%
Dlouhodobé závazky vč. bankovních úvěrů	0	--	0	--
Krátkodobé závazky vč. bankovních úvěrů	1 508	53,0%	5 150	118,3%
Časové rozlišení pasiv	0	--	0	--

Zdroj: vlastní zpracování

Z vertikální analýzy pasiv můžeme vypožorovat pozitivní trend, kterým je růst vlastního kapitálu v čase. V roce 2019 došlo k růstu o 1 295 tis. Kč. Jedná se o nárůst ve výši 113 %. Ve druhém meziročním období došlo k růstu o 621 tis. Kč. Jedná se o nárůst ve výši 26 %. Na tomto růstu se podílel růst výsledku hospodaření minulých let. Ten v roce 2018-2019 vzrostl o 1 134 tis. Kč, ve druhém roce došlo k růstu o 1 293 tis. Kč. Naopak byl patrný negativní trend v oblasti výsledku hospodaření běžného období. Ten sice v roce 2018-2019 vzrostl o 161 tis. Kč, ale ve druhém meziročním období poklesl o 672 tis. Kč. Je tedy možné uvést, že se na zisku firmy promítla ekonomická krize, která byla způsobena pandemií viru Covid 19. Cizí zdroje ve všech letech vzrostly. V roce 2018-2019 vzrostly o 1 508 tis. Kč, tj. o 53 %. Ve druhém roce došlo k růstu o 5 150 tis. Kč. Jedná se o nárůst ve výši 118 %. Na tomto vývoji se podílely jen krátkodobé závazky. Časové rozlišení pasiv se neměnilo.

Pro lepší přehled o vývoji klíčových ukazatelů pasiv je zde také přiložen následující graf 17.

Graf 17 Vývoj pasiv v čase

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední tabulka 13 poté shrnuje vertikální analýzu výkazu zisků a ztrát.

Tabulka 13 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

Položky	2018-2019		2019-2020	
	Abs. V tis. Kč	Relativní	Abs. V tis. Kč	Relativní
Tržby z prodeje výrobků a služeb	7 100	125,4%	20 475	160,4%
Tržby za prodej zboží	0	--	0	--
Výkonová spotřeba	6 062	213,2%	21 050	236,4%
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	--	0	--
Změna stavu zásob vlastní činnosti	0	--	0	--
Aktivace	0	--	0	--
Osobní náklady	445	32,3%	55	3,0%
Úpravy hodnot v provozní oblasti	0	--	21	--
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	18	600,0%	0	0,0%
Ostatní provozní výnosy	11	84,6%	36	150,0%
Ostatní provozní náklady	237	764,5%	148	55,2%
Provozní výsledek hospodaření	367	25,8%	-763	-42,6%
Výnosové úroky a podobné výnosy	0	--	0	--
Nákladové úroky a podobné náklady	111	1233,3%	44	36,7%
Ostatní finanční výnosy	0	--	0	--
Ostatní finanční náklady	2	50,0%	4	66,7%
Finanční výsledek hospodaření	-113	869,2%	-48	38,1%
Výsledek hospodaření před zdaněním	254	18,0%	-811	-48,7%
Daň z příjmu	76	27,7%	-118	-33,7%

Výsledek hospodaření po zdanění	178	15,7%	-693	-52,7%
---------------------------------	-----	-------	------	--------

Zdroj: vlastní zpracování

Jek je možné z předchozí tabulky vyvodit, tržby z prodeje výrobků a služeb měly pozitivní rostoucí trend. Tato položka vzrostla v roce 2018-2019 o 7 100 tis. Kč. Jedná se o nárůst ve výši 125 %. Ve druhém meziročním období došlo k růstu o 20 475 tis. Kč. Jedná se o růst ve výši 160 %. S růstem tržeb docházelo také k růstu výkonové spotřeby. Spotřeba v letech 2018-2019 vzrostla o 6 062 tis. Kč. V roce 2019-2020 vzrostla o 21 050 tis. Kč, tedy o vyšší částku než tržby. I když podíl osobních nákladů na pasivech klesal, celkové osobní náklady v letech rostly. Z čehož je možné usuzovat, že nedošlo k poklesu zaměstnanců. Osobní náklady vzrostly v prvním meziročním období o 32 %, ve druhém období vzrostly o 3 %. Výsledek hospodaření měl v prvním meziročním období rostoucí trend. Výsledek hospodaření před zdaněním vzrostl o 254 tis. Kč, tj. o 18 %. Ve druhém meziročním období však poklesl o 811 tis. Kč, to je o 48 %.

4.2.2 Analýza poměrových ukazatelů

Další v pořadí je analýza poměrových ukazatelů, jako je likvidita, rentabilita, zadluženost a aktivita.

- Ukazatele likvidity

V rámci ukazatelů likvidity byly vypočteny ukazatele běžné likvidity, pohotové likvidity, okamžité likvidity a ukazatele čistého pracovního kapitálu. I když poslední ukazatel náleží do rozdílových ukazatelů, je vhodné do analýzy likvidity zařadit. O vývoji těchto ukazatelů hovoří následující tabulka 14.

Tabulka 14 Analýza likvidity

Ukazatel	2018	2019	2020
Běžná likvidita	1,10	1,32	1,21
Pohotová likvidita	0,62	0,63	0,72
Okamžitá likvidita	0,56	0,39	0,32
Čistý pracovní kapitál	279	1 414	1 954

Zdroj: vlastní zpracování

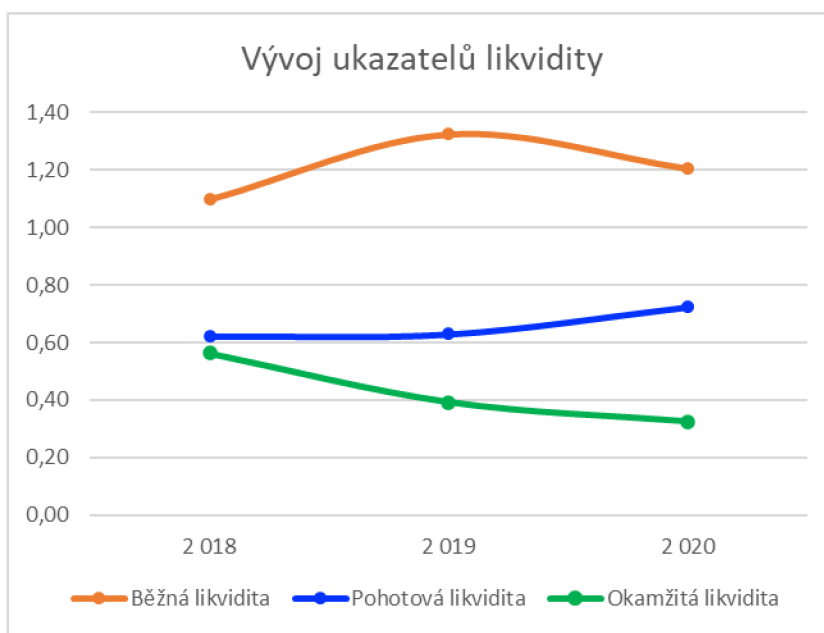
V rámci ukazatelů běžné likvidity je patrné, že se hodnoty pohybovaly od 1,1 do 1,3. Doporučený interval je pro tento ukazatel v rozmezí 1,5 - 2,5. Z výsledků je tedy možné uvést, že firma tohoto doporučeného intervalu v žádném roce nedosáhla. Nejvíce se spodní hranici přiblížila v roce 2019, kdy dosáhla běžné likvidity ve výši 1,32. Naopak od

doporučené hodnoty se nejvíce oddálila v roce 2018, kdy hodnoty činily 1,1. Mírný nárůst běžné likvidity byl přitom dosažen mírnějším růstem závazků a vyšším růstem aktiv oběžných.

Druhým ukazatelem je pohotová likvidita. U tohoto ukazatele jsou doporučeny hodnoty ve výši 1 až 1,5. Ani v rámci tohoto ukazatele sledovaná firma nedosáhla doporučené hodnoty. Ty oscilovaly kolem 0,66. Nejvyšší hodnoty ukazatele bylo dosaženo přitom v posledním sledovaném roce, a to 0,7.

Okamžitá likvidita je nejpřísnějším ukazatelem likvidity a uvažuje jen o finančních prostředcích. Tento ukazatel dosáhl hodnoty od 0,32 do 0,56. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je od 0,2 do 0,5. Firma v rámci tohoto ukazatele dosáhla ve všech letech doporučené hodnoty. Přitom s poklesem množství finančních prostředků ve sledovaných letech se ve firmě snižoval i tento ukazatel. Poklesl totiž z 0,56 na 0,32. O vývoji těchto tří ukazatelů také hovoří následující graf 18.

Graf 18 Vývoj likvidity v čase

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním zkoumaným ukazatelem v rámci ukazatelů likvidity je čistý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál představuje část oběžných aktiv, sníženou o krátkodobé závazky. Z výsledků uvedených v tabulce je možné vyvodit, že docházelo k růstu čistého pracovního kapitálu. Ten vzrostl z 279 tis. Kč v roce 2018 na 1 954 tis. Kč v roce 2020. Tento růst čistého pracovního kapitálu je možné popsat jako kladný. Docházelo totiž

k růstu likvidity firmy. Tento ukazatel také hovoří o tom, že firmě k dispozici zůstane značné množství prostředků poté, co uhradí krátkodobé závazky stávající. Ideální je, pokud se nachází v plusových hodnotách, nemusí však být nijak vysoký. Lze tedy uvést, že má firma dostatek těchto prostředků. Ukazatel byl ve všech letech ovlivněn vyšším růstem oběžných aktiv a nižším růstem krátkodobých závazků.

- Ukazatelé zadluženosti

Zadluženost firmy je sledována poté v následující tabulce 15, kde jsou zkoumány míra zadluženosti, zadluženost vlastního kapitálu a úrokové krytí.

Tabulka 15 Analýza zadluženosti

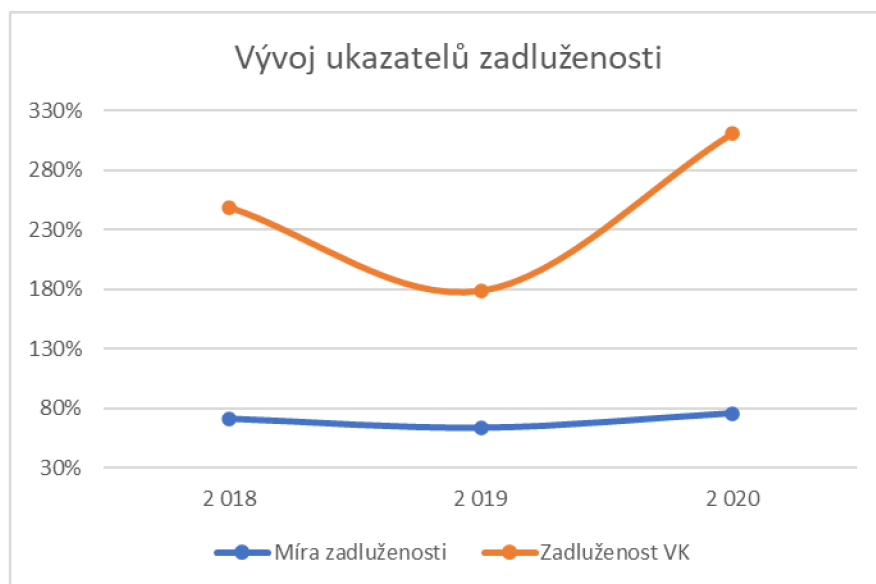
Ukazatel	2018	2019	2020
Míra zadluženosti	71 %	64 %	76 %
Zadluženost VK	249 %	179 %	311 %
Krytí úroků	157,78	14,88	6,21

Zdroj: vlastní zpracování

Z této tabulky je možné vyvodit, že zadluženost firmy je vysoká a je vyšší, než je doporučená hodnota, která činí 50 %. Nejvíce tuto mez firma překročila v roce 2020, kdy zadluženost činila 76 %. Naopak nejnižší zadluženost byla patrná v roce 2019, a to 64 %. Růst zadluženosti byl ovlivněn vysokým růstem cizích zdrojů a mírnějším růstem vlastních zdrojů.

Druhým ukazatelem je zadluženost vlastního kapitálu, který sledují především banky či jiní investoři. Tento ukazatel by měl být obecně do 150 %. Je patrné, že ve všech letech firma tuto mez překročila. Přitom nejhorších výsledků bylo dosaženo v roce 2020, a to 311 %. Naopak nejnižších výsledků bylo dosaženo v roce 2019, a to 179 %. Vývoj uvedených dvou ukazatelů je znázorněn v následujícím grafu 19.

Graf 19 Vývoj zadluženosti v čase

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním zde sledovaným ukazatelem je úrokové krytí. Zde došlo k poklesu hodnoty ze 157 na 6. Z tohoto velmi negativního trendu je možné vyvodit, že firma kryla své úroky provozním ziskem v prvním sledovaném roce 2018 157krát. V roce 2020 tak činila jen 6krát. Což může mít za následek fakt, že firma nebude schopna krýt úroky z dluhů. Tento negativní trend byl ovlivněn poklesem zisku firmy Volařík.

- Analýza aktivity

Další skupinou ukazatelů jsou ukazatele aktivity ve sledované firmě. V rámci ukazatelů aktivity je možné sledovat jak ukazatele obratu aktiv, tak i ukazatele doby obratu aktiv, jak vypoovídá následující tabulka 16.

Tabulka 16 Analýza aktivity

Ukazatel	2018	2019	2020
Obrat stálých aktiv	7,66	17,78	34,16
Obrat aktiv	1,42	1,88	2,65
Obrat zásob	4,20	4,22	7,26
Doba úhrady krátkodobých závazků	183,27	124,45	104,34
Doba splatnosti pohledávek	11,02	29,57	41,65
Doba obratu zásob	87,06	86,53	50,33
Doba obratu aktiv	256,34	193,80	137,68

Zdroj: vlastní zpracování

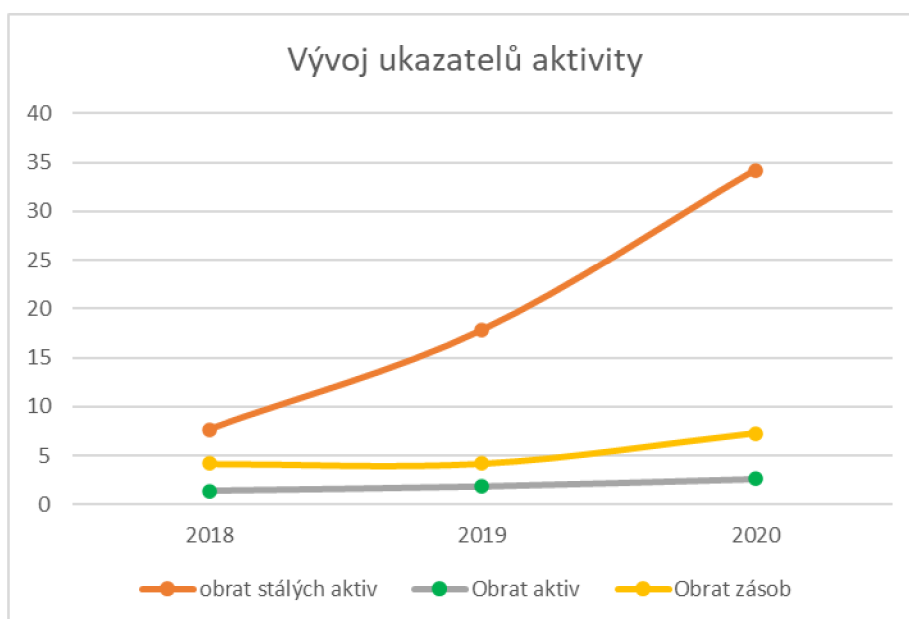
V rámci první skupiny ukazatelů je sledován obrat aktiv, obrat zásob a obrat dlouhodobých aktiv. Vývoj ukazatelů obratu aktiv zaznamenal ve všech třech sledovaných letech růst. Došlo tedy k růstu z 1,42 v roce 2018 na 2,65 v roce 2020. Tento pozitivní trend hovoří o tom, že firma je schopna lépe užít svá aktiva. V roce 2018 z jedné koruny aktiv vyprodukovala 1,42 Kč tržeb. V roce 2020 již vyprodukovala z jedné koruny aktiv 2,65 Kč tržeb.

Také dosáhl pozitivního vývoje ukazatel obratu stálých aktiv. Tento ukazatel vzrostl z 7,66 na 34,16. Sledovaná firma tak v roce 2018 z jedné koruny stálých aktiv vyprodukovala 7,66 Kč tržeb. V roce 2020 z jedné koruny dlouhodobých aktiv vyprodukovala 34 Kč tržeb.

U posledního ukazatele obratu, kterým je obrat zásob, došlo také k pozitivnímu vývoji. I tento ukazatel byl, obdobně jako předchozí ukazatelé, ovlivněn pozitivním růstem tržeb firmy a mírnějším růstem zásob. V roce 2018 firma z jedné koruny zásob vyprodukovala 4,2 Kč zisku. V roce 2020 byla schopna z jedné koruny zásob vyprodukovat 7,26 Kč tržeb.

O vývoji ukazatelů obratu hovoří také následující graf 20. Z něj je patrné, že největší nárůst byl zaznamenán u ukazatele obratu stálých aktiv.

Graf 20 Vývoj obratovosti v čase

Zdroj: vlastní zpracování

Dále je v rámci ukazatelů aktivity sledována doba obratu aktiv, doba splatnosti závazků, doba splatnosti pohledávek, doba obratu zásob.

V rámci doby obratu krátkodobých závazků docházelo k pozitivnímu poklesu. Sledovaná firma tak hradila své závazky za nákup materiálu svým dodavatelům za kratší dobu. V roce 2018 hradila firma své závazky za 183 dnů. V roce 2019 své závazky byla schopna hradit za 124 dnů a v roce 2020 své závazky byla schopna hradit za 104 dnů.

Druhým zde sledovaným ukazatelem je doba splatnosti pohledávek. Tento ukazatel měl negativní rostoucí trend. Firmě tak její odběratelé hradili své závazky v roce 2018 za 11 dnů. V roce 2019 firmě byli schopni hradit dodavatelé své závazky za 29 dnů. V posledním sledovaném roce 2020 však dodavatelé své závazky hradili až za cca 42 dnů. Je proto nutné snížit tuto dobu splatnosti pohledávek.

Dále došlo k pozitivnímu poklesu doby obratu zásob. V roce 2018 tak firma za rok své zásoby přetransformovala v zisk za 87 dnů. V roce 2019 byl tento ukazatel velmi podobný, a to 86 dnů, ale v roce 2020 výrazně poklesl, a to na 50 dnů.

Posledním ukazatelem je ukazatel doby obratu aktiv. V roce 2018 činila doba obratu aktiv 256. Do roku 2020 poklesl ukazatel na 137.

- Analýza rentability

Další skupinou ukazatelů jsou ukazatele rentability, o jejichž výpočtu hovoří následující tabulka 17.

Tabulka 17 Analýza rentability

Ukazatel	2018	2019	2020
Rentabilita vlastního kapitálu	99,48 %	53,94 %	20,33 %
Rentabilita aktiv	35,62 %	26,29 %	8,10 %
Rentabilita tržeb	20,07 %	10,30 %	1,87 %
Rentabilita dlouhodobého kapitálu	124,23 %	73,22 %	33,28 %

Zdroj: vlastní zpracování

První zde sledovaný ukazatel představuje rentabilitu vlastního kapitálu. V rámci tohoto ukazatele došlo k poklesu z 99 % na 20 %. Tento ukazatel tedy potenciálně investory i vlastníky firmy informuje o tom, že výnosnost vlastního kapitálu v čase klesala. I přes to však hodnoty rentability tohoto ukazatele jsou velmi pozitivní, protože doporučené hodnoty jsou kolem 10 %. Této hodnoty firma ve všech letech dosáhla.

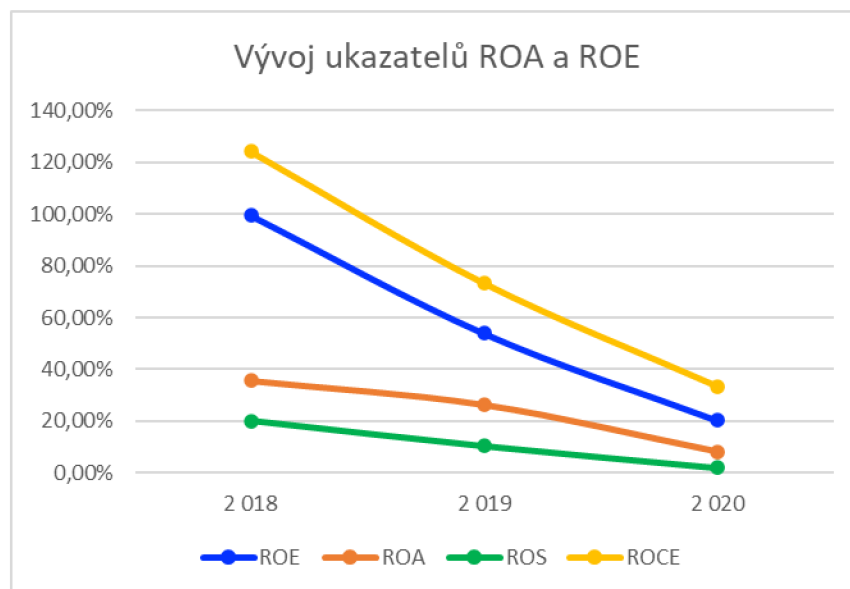
Druhým ukazatelem je rentabilita aktiv. V rámci tohoto ukazatele také došlo k negativnímu trendu, kterým je pokles z 35 % v roce 2018 na 8 % v roce 2020. Přitom doporučená hodnota tohoto ukazatele činila 8 %. Výrazný pokles je v tomto případě dán růstem hodnoty aktiv a poklesem ukazatele EBIT (zisk před úroky a zdaněním).

V rámci třetího ukazatele, to je ukazatele rentability tržeb, došlo také k poklesu. Hodnota rentability tržeb poklesla z 20 % v roce 2018 na 2 % v roce 2020. Doporučená hodnota je od 2 do 50 %. Výrobní firmy mají na tržbách vyšší marži než firmy, které prodávají zboží, které jinde nakoupily. Lze tedy uvést, že hodnoty rentability tržeb se snížili na nezdravé 2 %, které dosahují obchody zaměřující se na nákup a další prodej zboží. Firma by měla dosahovat vyšších hodnot.

Poslední zkoumaný ukazatel je rentabilita dlouhodobého kapitálu. I tento ukazatel díky poklesu zisku zaznamenal pokles. Došlo tedy k poklesu z 124 % v roce 2018 na 33 % v roce 2020.

O vývoji těchto ukazatelů poté hovoří i následující graf 21.

Graf 21 Vývoj rentability v čase

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Pyramidový rozklad

Dalším bodem této finanční analýzy je pyramidový rozklad ROE neboli Du Pond rozklad, který je uveden v následující tabulce 18.

Tabulka 18 Rozklad ROE

	Ukazatel	Vzorec I	2018	2019	2020
1	rentabilita vlastního kapitálu	EAT / vlastní kapitál	99,48 %	53,94%	20,33%
1.1	daňová redukce zisku	EAT / EBT	80,58 %	78,98%	72,83%
1.1.1	zisk po zdanění	EAT	1 137	1 315	622
1.1.2	zisk před zdaněním	EBT	1 411	1 665	854
1.2	úroková redukce zisku	EBT / EBIT	99,37 %	93,28%	83,89%
1.2.1	zisk před zdaněním	EBT	1 411	1 665	854
1.2.2	zisk před zdaněním a úroky	EBIT	1 420	1 785	1 018
1.3	provozní ziskové rozpětí	EBIT / tržby	25,07 %	13,98%	3,06%
1.3.1	rentabilita nákladů	EBIT / náklady	33,29 %	16,05%	3,14%
1.3.1.1	zisk před zdaněním	EBIT	1 420	1 785	1 018
1.3.1.2	náklady	náklady	4 266	11 123	32 445
1.3.2	nákladovost	náklady / tržby	75,32 %	87,14%	97,61%
1.3.2.1	náklady	náklady	4 266	11 123	32 445
1.3.2.2	tržby	tržby	5 664	12 764	33 239
1.4	obrat aktiv	tržby / aktiva	1,42	1,88	2,65
1.4.1	tržby	tržby	5 664	12 764	33 239
1.4.2	celková aktiva	celková aktiva	3 987	6 790	12 561
1.5	finanční páka	aktiva / vlastní kapitál	3,49	2,79	4,11
1.5.1	celková aktiva	celková aktiva	3 987	6 790	12 561
1.5.2	vlastní kapitál	vlastní kapitál	1 143	2 438	3 059

Zdroj: vlastní zpracování

Tato tabulka tak rozkládá rentabilitu vlastního kapitálu. Z tabulky je patrný pokles daňové redukce zisku z 80 % na 72 %. Došlo tedy k poklesu zisku v rámci všech ukazatelů zisku. Provozní ziskové rozpětí zde pokleslo z 25 % na 3 %. Naopak vzrostla v čase nákladovost a to ze 75 % na 97 %.

4.2.4 Bankrotní model

V rámci bankrotních modelů je zde zvolen Altmanův model. Vstupní informace pro tento model jsou patrné v následující tabulce 19.

Tabulka 19 Ukazatelé Z-skore

	Ukazatel	2018	2019	2020
A	Pracovní kapitál / celková aktiva	0,070	0,208	0,156
B	Nerozdělený zisk / celková aktiva	0,000	0,167	0,193
C	EBIT/celková aktiva	0,356	0,263	0,081
D	Vlastní kapitál /cizí zdroje	0,402	0,560	0,322
E	Tržby / celková aktiva	1,421	1,880	2,646

Zdroj: vlastní zpracování

Konkrétní výpočet modelu Altmanova je poté uveden v následující tabulce 20. Je zde uvažováno se vzorcem, který je směřován pro malé firmy.

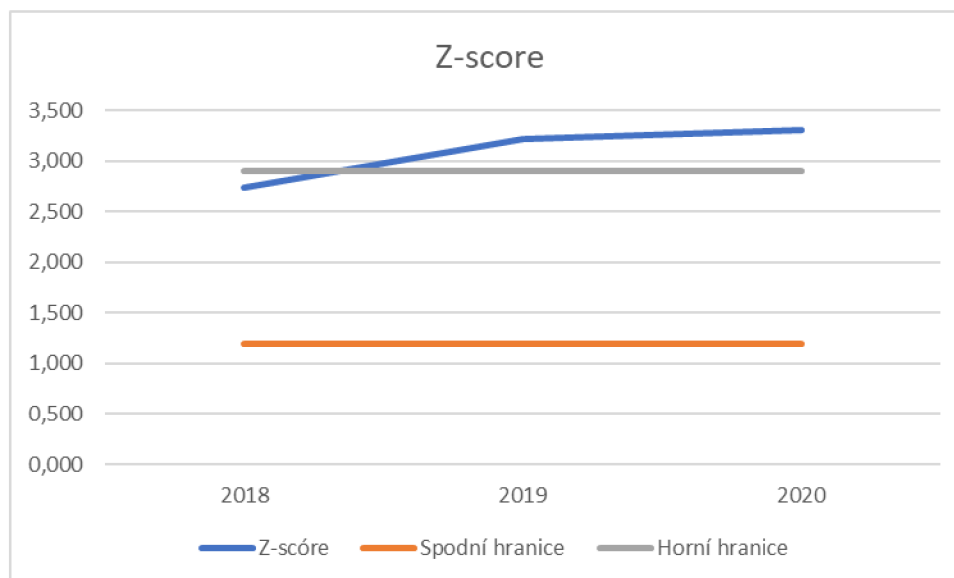
Tabulka 20 Výpočet ukazatelé Z-skore

Ukazatel	Váha	2018	2019	2020
A	0,717	0,050	0,149	0,112
B	0,847	0,000	0,141	0,164
C	3,107	1,107	0,817	0,252
D	0,42	0,169	0,235	0,135
E	0,998	1,418	1,876	2,641
Altmanovo Z-skore	Z-scóre	2,743	3,219	3,303

Zdroj: vlastní zpracování

V následujícím grafu 22 je poté patrný celkový vývoj ukazatele v čase. Je patrné, že v roce 2018 firma ještě spadala do šedé zóny nevyhraněných výsledků, ale v letech 2019 a 2020 byla ve velmi dobré situaci.

Graf 22 Vývoj Z-scóre v čase

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.5 Shrnutí finanční analýzy a porovnání s odvětvím

V následující tabulce 21 je zhodnocen a porovnán vývoj sledované společnosti s odvětvím. Bohužel v rámci členění odvětví Ministerstva průmyslu a obchodu ČR samotný obor vinařství nefiguruje. Vinařství náleží do oblasti zemědělství, proto k

posouzení ostatních nabízených odvětví je nutné považují zemědělství jako nejrelevantnější a nejvhodnější odvětví. Ke srovnání je tedy důležité přistupovat s opatrností a případné významné rozdíly u některých poměrových ukazatelích brát s rezervou, neboť pozitivní výsledky odvětví nemusí automaticky znamenat pozitivní výsledky analyzovaného podniku a naopak. Z tabulky je patrné, že firma dosáhla v oblasti rentability ve všech letech lepších hodnot, než bylo dosaženo v oboru, a to velmi výrazně. V oblasti likvidity jsou však patrné nižší hodnoty likvidity běžné i pohotové. Likvidita okamžitá byla spíše podobná, jako v odvětví.

Tabulka 21 Porovnání s odvětvím

Ukazatel	Firma			Obor zemědělství		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Rentabilita vlastního kapitálu	99,48 %	53,94 %	--	8,4 %	6,5 %	--
Rentabilita aktiv	35,62 %	26,29 %	--	7,9 %	6,34 %	--
Likvidita okamžitá	0,56	0,39	--	0,36	0,41	--
Likvidita běžná	1,10	1,32	--	2,35	2,56	--
Likvidita pohotová	0,62	0,63	--	1,40	1,51	--

Zdroj: vlastní zpracování

V minulé kapitole byla vypracován a finanční analýza podniku. V rámci této finanční analýzy bylo zjištěno mnoho zajímavých informací o sledované společnosti vinařství Volařík. Nejprve bylo zjištěno, že firma má jen nepatrný podíl dlouhodobého majetku, který se také časem snižoval. Oběžný majetek se pohyboval od 78 % do 91 %. Nejvyšší podíl měla oběžná aktiva v roce 2020, naopak nejmenší podíl byl patrný v roce 2018. Téměř 100% podíl v dlouhodobém majetku tvoří dlouhodobý hmotný majetek, což je dáno pozemky a budovou, která firma vlastní. Z položek oběžných aktiv se podílí na celkových aktivech především zásoby. Jejich podíl byl od 36 % do 45 %. Zásoby jsou představovány především hrozny, mošty a víny, které v průběhu času nabývají samozřejmě na hodnotě. Zde tedy není firmě co vytknout. Z pohledu struktury pasiv bylo zjištěno, že vyšší podíl měly na pasivech cizí zdroje, na úkor zdrojů vlastních. Jejich podíl byl od 64 % do 76 %. Největší podíl na vlastním kapitálu zaujímá výsledek hospodaření běžného účetního období, který však měl klesající trend, který poklesl z 28 % na 5 %. Poté to byl výsledek hospodaření minulých let, který vzrostl z 0 % na 19 %. V horizontální analýze bylo zjištěno, že celková aktiva a pasiva od roku 2018 meziročně rostla v řádu desítek procent. Vzrostla tak z 3 987 tis. Kč na 12 561 tis. Kč. Na stran aktiv byl růst dán především růstem oběžného majetku, která vzrostla z 3 123 tis. Kč na 11 456 tis. Kč. Na straně pasiv byl růst

dán především růstem cizích zdrojů, která byla tvořena jen krátkodobými zdroji. Ty vzrostly ve sledovaném období z 2 844 tis. Kč na 9 502 tis. Kč.

V rámci vertikální analýzy výkazu zisků a ztrát bylo patrné, že hlavní podíl na tržbách firmy mají tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, neboť se jedná o výrobní podnik. S čímž souvisí i vysoký podíl výkonové spotřeby. U výsledku hospodaření za účetní období bylo zjištěno, že tato položka v čase snižovala. V období 2018/2019 mírně vzrostl, a to o 18 % (254 tis. Kč), v rámci druhého období 2019/2020 však poklesl o 49 %. Pokles zisku je možné hodnotit velmi negativně.

Pokud jde o poměrové ukazatele, ve všech letech ukazatele rentability překročily doporučené hodnoty, což je pozitivní zjištění. Negativně je však možné hodnotit pokles rentability tržeb, které poklesly z 20 % na 2 %. Firma vzhledem k finanční náročnosti pěstování révy vinné tak nedosahuje vysokého zisku na dané tržby jako jiné zemědělské podniky.

Doba obratu zásob přesahuje poklesla z 87 dnů v roce 2018 na 50 dnů v roce 2020, což je o cca 20 dnů vyšší průměrná doba obratu zásob v odvětví. Doba obratu pohledávek je nižší než doba obratu závazků. Dále bylo zjištěno, že firma dosahuje mírně nižších hodnot, než jsou hodnoty doporučené. Je tedy otázkou, zda je firma dostatečně likviditní. Dosahuje však mírně vyšších hodnot u ukazatele okamžité likvidity, což je pozitivní. Celková zadluženost firmy vinařství Volařík je vysoká, a činí kolem 70 %. Je to vysoká hodnota zadluženosti, přičemž celková zadluženost podniků v zemědělském odvětví je mnohem nižší, a čítá kolem 12 %. To by bylo vhodné do budoucna změnit. Na druhou stranu je nutné poukázat na to, že firma nemá žádné dlouhodobé úvěry.

4.3 Analýza prostředí firmy

Vnější okolí firmy, které výrazně ovlivňuje jeho konkurenceschopnost, je tvořeno makrookolím a mikrookolím, jak již bylo uvedeno v teoretické části práce.

4.3.1 Analýza makrookolí

Makrookolí firma vinařství Volařík nemůže žádným způsobem ovlivnit. Má na něj zároveň rozhodující vliv. Při analýze makrookolí je nutné vycházet z analýzy národního okolí podniku, protože firma operuje především na tuzemském trhu. Je vhodné sledovat vývoj i v minulosti, protože mnoho faktorů prostředí má opožděný efekt.

- Oblast ekonomická

Sledovanou vinařskou firmu Volařík na trhu ovlivňuje nepřehledné množství různých vnějších faktorů v oblasti ekonomické. Protože firma Volařík v největší míře operuje na tuzemském trhu, je nutné blíže sledovat a vyhodnocovat trh v tuzemsku. Zde daný trh významně ovlivňují ukazatele, jako je vývoj HDP, nezaměstnanosti, inflace, směnného kurzu, protože v menší míře obchoduje se Slovenskem, Rakouskem. O vývoji těchto klíčových ekonomických ukazatelů hovoří následující tabulka 22.

Tabulka 22 Vývoj ukazatelů ekonomických

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podíl nezaměstnaných osob v %	7,5	8,1	6,8	6,1	5,0	3,9	3,3	2,2	2,0	2,6
Míra inflace v %	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,2	2,6	3,3
Míra růstu reálného HDP	1,7	-2,2	-0,9	2,0	4,3	2,3	4,6	2,9	2,4	-5,6

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSU: ukazatele, 2022)

V prvé řadě je možné uvést, že vývoj hrubého domácího produktu neboli HDP odráží výkonnost tuzemské ekonomiky. Z tabulky je patrný výrazný propad ekonomiky v roce 2020, který byl dosažen pokles 5,6 %. Jedná se o nejvyšší propad ekonomiky od vzniku samostatné České republiky. Tato nepříznivá ekonomická situace je samozřejmě dána pandemií viru Covid 19. Začátkem tohoto roku propadla česká ekonomika do recese, která byla dána nabídkovými šoky, útlumem ekonomiky z důvodu vládních restrikcí. Následně došlo k poklesu příjmů domácností, což mělo za následek pokles spotřeby domácností. V roce 2021 již došlo k mírnému růstu ekonomiky a v letošním roce počítá Deloitte (2022) s růstem ve výši 4,0 %.

S poklesem hrubého domácího produktu souvisí i výraznější změny v oblasti inflace. Protože Česká republika vstoupila do ekonomické recese s vyšší inflací, měla pandemie viru Covid 19 výraznější vliv na růst cen, i když některé komodity v době pandemie výrazně zlevnily, jako byla např. nafta a benzín. Na druhou stranu však výrazně vzrostly ceny elektřiny. Zde je možné uvažovat o dalším růstu cen energií, ve spojitosti s válkou Ruska s Ukrajinou. Do budoucna lze dle předpokladů České národní banky uvažovat o růstu inflace. Dle predikcí by v letošním roce mohla inflace vzrůst až na 8,5 %. Díky restrikcím České národní banky na měnovém trhu by měla však inflace v roce 2023 opět poklesnout, a to na 2,3 % (ČNB: predikce, 2022). Uvedený růst cen a pokles ekonomického vývoje vede k poklesu spotřeby vína. Především poté klesá spotřeba kvalitního přívlastkového vína, protože domácnosti snižují svou spotřebu a šetří. Díky

tomu se uchylují k nákupům levnějších výrobků a služeb. Váha produktu vína ve spotřebním koší roku 2020 pro výpočet indexu spotřebitelských cen vzrostla v roce 2020 o 9,4 % (ČSU: spotřební koš, 2022).

Dále byl negativně pandemií viru Covid 19 ovlivněn i vývoj nezaměstnanosti v České republice. Zde docházelo od ekonomické krize v roce 2008 k růstu nezaměstnanosti, který stagnoval v roce 2016, a to na hodnotě 3,9 %. Od tohoto roku je patrný dlouhodobý pokles nezaměstnanosti. Nejnižší hodnoty nezaměstnanosti bylo dosaženo v roce 2019, a to 2 %. Česká republika tak v rámci celé Evropské unie měla nejnižší nezaměstnanost vůbec. V roce 2020 však způsobila pandemie viru Covid 19 růst nezaměstnanosti. Mnoho podniků totiž nebylo schopno ustát pokles výroby, a své podniky uzavřely, či snížily objem produkce. Výrazný růst nezaměstnanosti byl patrný především v oblasti cestovního ruchu, restaurací atd. Což má samozřejmě opět neblahý vliv na spotřebu vín. Stav a vývoj nezaměstnanosti se však mění vzhledem k odvětví a oborům. V kraji Jihomoravském, kde firma působí, činila v roce 2020 nezaměstnanost 4,55 %, meziročně se tak zvýšila o 1,07 procentního bodu (ČSÚ: nezaměstnanost, 2022). V oboru vinařském je však relativní nedostatek kvalitních pracovníků. V České republice je možné studovat obor na Vysoké škole vinařské, poté je vinařská škola také ve Valticích. Dále se samozřejmě znalosti získávají praxí. Je tedy otázkou, zda je těchto škol dostatek a zda firma i přes vyšší nezaměstnanost nemá problémy s nalezením kvalitních zaměstnanců.

V neposlední řadě je vhodné zkoumat vývoj kurzu, který má na vývoz firmy vliv. Firma totiž vyváží cca 20 % své produkce do okolních států. O vývoji kurzu české koruny a eura hovoří následující graf 23. Z grafu je patrné po výrazném oslabení koruny v roce 2020 růst hodnoty české koruny. Od února je však patrný opět mírné oslabení koruny. Oslabení české koruny je pro vývozce pozitivní, protože je jejich zboží v zahraniční levnější.

Graf 23 Vývoj koruny a eura

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Kurzy, 2022)

- Oblast politicko-legislativní

Politické prostředí je v České republice stabilní. Pro vinařství byl důležitý rok 2004, to je rok, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie. Od tohoto roku platí zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství. V rámci tohoto zákona je definováno geografické označení vín vyrobených na území České republiky. Na všech etiketách tedy musí být uvedena viniční oblast a poté odrůda révy. Vinařství Volařík řadí své produkty do vinařské oblasti Morava, podoblast Velkopavlovická. Dalším bodem tohoto zákona je povinnost firem podnikajících ve vinařství odvést Vinařskému fondu odvody. Tato povinnost je konkrétně definována v § 35 odst. 1 písm. a) – b). zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství (2022). Za víno se odvádí 0,50Kč / l a za vinice 350 Kč / ha. Tyto odvody se vztahují na výrobce vína, který vyrobil a v prohlášení o produkci uvedl 1000 l a více vyrobeného vína a pěstitelům, na něhož jsou registrovány vinice o rozloze 1 ha a více. Od uvedeného množství vína se odečtete 10 % tzv. technologických ztrát. Výsledné množství se vydělí dvěma. Výrobci do 20 000 l ročně pak tuto částku v Kč zaplatí v termínu, větší výrobci platí v rámci čtvrtletních odvodů. V zákoně je také definováno to, jak je možné na etiketě uvádět různá ocenění, což má dle zákonodárců zlepšit komunikaci se spotřebitelem. Za největší problém přijatého zákona bývá označováno problematické dodržování kvót rozsahů vinic a byrokratické překážky ohledně nové výsadby. Vinaři tím byli postaveni před konfrontaci svojí produkce s produkcí vinařů z členských zemí EU. Uvedená národní legislativa České republiky, a to je zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, je tedy klíčovou zákonnou normou.

Mezi další předpisy, které sledovanou firmu Volařík ovlivňují, jsou:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1308/2013 – stanovuje se zde, společná organizace trhů se zemědělskými produkty
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci č.1183/2017
- Prováděcí Nařízení komise č. 1185/2017 a dalších, které jsou k dohledání a přečtení na internetových stránkách Evropské unie.

Evropská unie tedy zasahuje do trhu s vínem od možnosti výsadby vinic až po konečné zpracování vína. Je to oblast silně regulovaná. Státy Evropské unie vyrábějící víno jsou zařazeny do dvou zón A a B podle klimatických podmínek. Bohužel Česká republika byla zařazena do nevýhodné zóny B, podle níž mohou vinaři navyšovat cukernatost svých vín o pouhé 3,3 stupně. Před vstupem do Evropské unie mohli vinaři navyšovat cukernatost až o 7 stupňů. V případě nízké sladkosti, mohou tuzemské firmy přisladit cukernatost jen o cca 3 stupně. Výsledné víno proto nemusí být tak chutné, jak by se očekávalo. Mimo to má vliv Evropská unie i na obchod s vínem s třetími zeměmi a to tak, že u každé dodávky vína musí být vystaven certifikát, potvrzující původ vína. Firma Volařík však se třetími zeměmi neobchoduje, proto nemusí tyto nařízení respektovat.

V době pandemie viru Covid 19 však vláda České republiky jednala mnohdy neadekvátně, nahodile. Což mělo za následek negativní náhled na naši zemi ze zahraničních zemí. Dále došlo v této době k velmi dramatickému růstu státního deficitu. Jak uvádí Ministerstvo financí (2022) ještě v roce 2019 byl státní dluh 1,6 bilionu Kč, v roce 2021 činil tento dluh 2,5 bilionu Kč. V porovnání k HDP se státní dluh za poslední dva roky zvýšil z 28,5 % na téměř 41 %. S růstem státního dluhu lze uvažovat nad tím, že v budoucnu dojde k růstu daní, a to především daní spotřebních, jak vypovídá následující text.

Na sledovanou firmu Volařík se vztahuje zákon o DPH. Na víno je uvalena sazba DPH ve výši 21 %. Kromě DPH se na víno vztahuje spotřební daň. Na tichá vína, která stojí v předmětu zájmu firmy Volařík, je vztažena nulová spotřební daň. Na vína šumivá se vztahuje sazba spotřební daně ve výši 2 340 Kč / hl a na meziproducty se vztahuje sazba spotřební daně ve výši 2 340 Kč / hl (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, 2022). Zároveň se však v minulosti uvažovalo o zavedení spotřební daně z vína ve výši 10 %, což však uzákoněno nebylo. Přitom by zdanění tichého vína přineslo do velmi napjatého rozpočtu vlivem pandemie viru Covid 19 cca 1,8 miliardy (Idnes: zdanění vín, 2022). Lze

tedy předpokládat, že k tomuto zdanění v budoucnu dojde, což se promítne na růstu cen vín. To by mohlo v konečném důsledku vést spotřebitele k menší spotřebě vína, změně jejich preferencí, např. na pivo.

- Oblast životního prostředí

Další faktor, který je možné v rámci PEST analýzy sledovat, je faktor životního prostředí a jeho úroveň. Firma Volařík se zaměřuje na to, aby výroba vín byla realizována v sounáležitosti s přírodou. Má také část produkce realizovanou v rámci ekologického hospodářství. Dále se zaměřuje na to, aby byla výroba tradiční, pomocí tradičních postupů. Při výrobě jsou dodržována nejprísnejší kritéria na ochranu životního prostředí. Majitel firmy proto klade důraz i na vzdělanost svých zaměstnanců v oboru vinařství a v rámci motivace svých zaměstnanců proto vzdělává své zaměstnance v různých kurzech.

- Oblast sociální a kulturní

Další sledovanou oblastí je oblast sociální a kulturní. Mezi sociální okolí náleží především oblast demografie. Zde je možné konstatovat, že i nová mladá generace zachovává tradici a kulturu vinařského průmyslu a do budoucna lze tedy předpokládat, že zájem o vinařství se neztratí. Víno sice konzumují mladí lidé, ale stále je v oblibě u starší generace, což je vzhledem k očekávanému demografickému vývoji v České republice dobrá zpráva, protože české obyvatelstvo, obdobně jako většina vyspělých zemí světa, stárne. U konzumentů vína v České republice dochází v posledních letech ke změně co do kvality konzumovaných vín. Je patrný odklon od vín stolních ve prospěch vín jakostních a přívlastkových. Což je pro sledovanou firmu vhodné, protože se firma zaměřuje na produkci prvotřídních kvalitních vín.

V rámci sociálních faktorů je možné dále vyzorovat, že v posledních letech získává na významu vinařská turistika. Lidé často navštěvují vinařské oblasti, kdy spojí v rámci odpočinku přírodu v okolí vinic, ochutnávky vín, různé kulturní akce v jednom.

- Oblast technologická

Technologie, používané vinařstvím Volařík, jsou na velice dobré úrovni. Na druhou stranu v posledních letech je patrný technologický pokrok všude kolem nás. Při výrobě vína se však musí dodržovat spíše tradiční principy. Firma se nejen v prostorách výroby snaží o naprostou čistotu, důsledně dbá na hygienu a celkovou upravenost areálu. V posledních letech jsou však patrné u vinařství různé investice do reprezentativních

budov, v nichž firma působí, má zde místnosti pro ochutnávky, čímž zvyšuje svou prestiž v očích zákazníků, což však firma nemá a bylo by vhodné to změnit. Dobré technologické vybavení pro zpracovávání hroznů, kvašení moštů a následně také školení vína je možné hodnotit kladně, protože nové technologie snižují náklady na výrobu a zvyšují kvalitu vína.

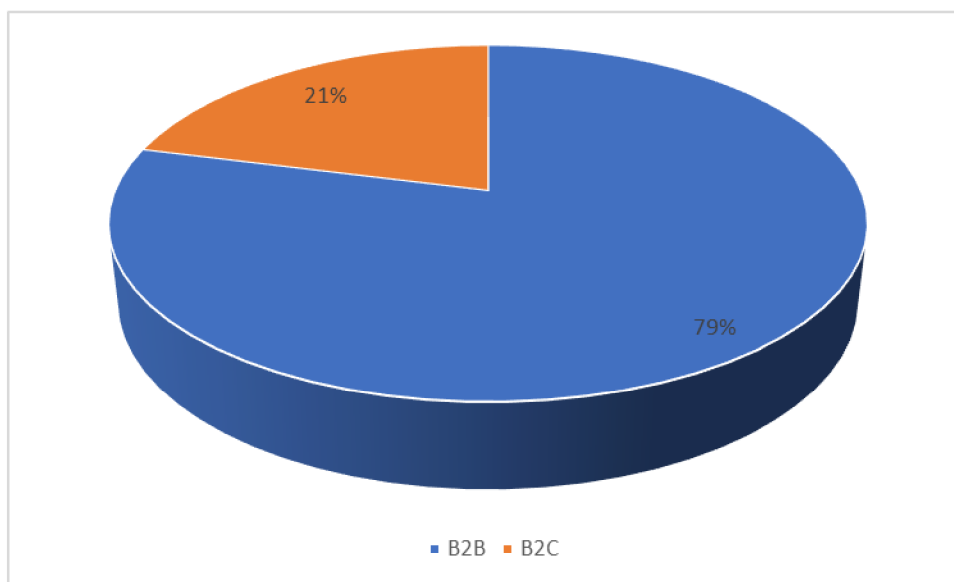
4.3.2 Analýza mikrookolí

Analýza mikrookolí je provedena za pomoci Porterovy analýzy pěti sil, která byla teoreticky vymezena v teoretické části této bakalářské práce.

- Vyjednávací síla odběratelů

Společnost řadí odběratele do dvou skupin. První skupinou jsou firmy spadající do segmentu B2B. Jsou to různé firmy z gastronomických odvětví, firmy, zaměřující se na prodej potravin, alkoholu a obchodní řetězce. Druhou skupinou jsou koneční spotřebitelé neboli segment B2C. O rozdělení tržeb do těchto dvou skupin hovoří následující graf 24.

Graf 24 Vývoj koruny a eura

Zdroj: vlastní zpracování

Přítom firmy se segmentu B2B firma rozděluje dále na domácí a zahraniční. Zahraniční odběratelé mají podíl cca 20 % a domácí zbylých 80 %. Firmy spadající do segmentu B2B jsou pro firmu významné, protože mají výrazný vliv na tržby firmy. Tyto podniky mají zároveň největší vyjednávací sílu. To je dáno snadným odchodem ke

konkurenci a vysokým podílem na tržbách firmy Volařík. Firma se snaží dodržovat vždy stanovené termíny, dodání zboží je realizováno operativně. Výrazně ovlivňuje prodej vína kvalita a získané ocenění. V případě kvalitních vín s oceněním klesá vyjednávací síla zákazníků, ale jen nepatrně.

- Analýza dodavatelů

Firma má řadu dodavatelů. Mezi dodavatele řadí především dodavatele obalového materiálu, dodavatele etiket, servisní firmy pro opravu strojů a dodavatele jiných surovin, energií atd. Velkým problémem jsou v poslední době dodavatelé energií, kteří neustále zdražují vstupy, díky čemuž musí firma zvýšit ceny svých výrobků. Primární výrobní faktor, v podobě hroznů vína, si však firma vypěstuje sama. Jen ojediněle kupuje víno od externích dodavatelů. Není tedy na výkupních cenách hroznů závislá. Tento faktor je klíčový pro dodavatelskou vyjednávací sílu. V případě, že potřebuje dokoupit hrozny, činí tak od místních vinařů převážně z Velkopavlovické podoblasti, ze kterých následně vyrábí vína z vlastní řady. Uvedených dodavatelů je malé množství, jsou to prověřeni dodavatelé, se kterými má firma dobré vztahy a jejich vyjednávací síla není vysoká. Stejně tak není vysoká ani vyjednávací síla ostatních dodavatelů, kromě dodavatelů energií. Pro firmu je obecně výhodné upevňovat dodavatelské vztahy s nejkvalitnějšími a dlouhodobě nejspolehlivějšími dodavateli.

- Analýza současné konkurence

Na úvod je možné uvést, že konkurenční rivalita v odvětví vinařském je vysoká. Zde je tedy konkurence jasně definovaná, firma ví o svých konkurentech maximální množství informací. Primárním zdrojem konkurenční výhody je kvalita a dodatečné služby. Odvětví je značně koncentrované a vývoj zde určují velké vinařské firmy. Mezi klíčové konkurenční firmy náleží firma Vinařství Lahofer, Réva Rakvice a Vinařství Červinka.

Firma Volařík na kvalitu klade značnou pozornost, obdobně jako většina konkurenčních firem. Kvalita vína se odvíjí od oblasti, kde firma působí. Díky dobrému umístění má firma značně předpoklady pro úspěch, jako je tomu však i u ostatních místních vinařů. Kvalita je dále dána rodinným přístupem a tradicí k vinařství, což např. ve vinařství Rakovec či Lahofer není patrné. Firma má část révy pěstovanou v ekologickém zemědělství, což dále zvyšuje kvalitu vín. Nevýhodou firmy je to, že nemá žádné prezentační sídlo, jako má především firma Lahofer. V následující tabulce 23 je patrné

hodnocení konkurenčních firem. Hodnoceny jsou zde firmy známkou 1 až 5, kde 1 je nejlepší známka.

Tabulka 23 Vývoj ukazatelů ekonomických

	Ceny	Kvalita vín	Množství odrůd	Technologie	Propagace	Výhry v soutěži	Ekonomické výsl.	Známka průměr
Vinařství Lahofer	3	1	1	1	1	1	1	1,28
Réva Rakvice	2	2	2	3	4	3	4	2,86
Vinařství Červinka	1	3	4	3	2	3	3	2,71
Vinařství Volařík	3	1	2	1	3	1	1	1,71

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky je patrné, že si firma na trhu stojí relativně dobře, při konfrontaci se svými klíčovými konkurenty. Situaci by bylo vhodné změnit zlepšením propagace, kde firma má nejhorší postavení.

- Hrozba vstupu nové konkurence

Hrozba vstupu nových konkurentů na vinařský trh je patrné především ze zahraničí. Jsou jimi různé zahraniční vinařské firmy a dovozci zahraničních vín. Na českém trhu se objevují především vína z Bulharska, Španělska, Portugalska, západní Evropy, Rumunska i z mimoevropských zemí. Náklady na vstup by pro nový český podnik bez vlastních vinic byly dosti vysoké. Dále platí, že na tomto trhu působí poměrně značné bariéry legislativní, které novým firmám brání vstoupit do oboru vinařství. Zahraniční firmy však mají poměrně velkou schopnost ovládnout český trh, zejména díky nižší ceně, kterou spotřebitelům nabízí.

- Hrozba substitutů

Hrozba substitutů je relativně vysoká. I když substitut moravského vína je možné hledat obtížně. Jsou jimi vína ze zahraničí, poté je možné nahradit víno červené vínem růžovým, či

vínem šumivým. Také je možné nahradit víno pivem. Právě pivo je důležitým substitutem, a to díky vysoké tradici piva na Moravě. Pivo má také nižší množství alkoholu a nižší cenu, což také přispívá k prodeji tohoto substitutu. V posledních letech získaly na významu také různé kvasné nápoje z jiného ovoce, jako je například Cider, což je jablečné víno vyráběné řízeným kvašením jablečného moštu. Riziko substitutu u vína je tedy pro sledovanou firmu významné.

4.3.3 SWOT analýza

Výše uvedené informace jsou shrnuty v následující přehledné SWOT analýze, která popisuje silné a slabé stránky vzhledem ke konkurenci, příležitosti a hrozby.

Tabulka 24 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Vysoká rentabilita	Nižší ukazatele likvidity
Firmě nehrozí bankrot	Vysoká zadluženost
Vysoká kvalita (ekologická výroba)	Pokles zisku v době pandemie
Množství ocenění	Nízká prezentace firmy
Kvalitní technologie	Vyšší ceny
Dodržování dodacích termínů	Vysoká doba úhrady pohledávek
Krátké termíny dodání	Krátkodobá tradice
Výhodná poloha vinic	Malá známost firmy
Neustálé vzdělávání zaměstnanců	
Příležitosti	Hrozby
Růst spotřeby vína	Rozsáhlé legislativní bariéry
Nulová spotřební daň z tichých vín	Ne příliš příznivá politická situace ČR
Rozvoj vinařské turistiky	Vyšší investice do technologií
Podpora vinařství dotacemi	Hrozba substitutů
	Výrazná konkurence
	Špatná ekonomická situace
	Hrozba zahraničních konkurentů
	Špatná úroda, škůdci, špatné počasí

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky je možné vypožorovat, že firma je stabilní a dobře prosperující podnik, který má potenciál k rozvoji. Firma vyrábí velmi kvalitní, ekologická vína, která získávají pravidelně řadu ocenění. Firma využívá technologie, které jsou na dobré úrovni. Firma se nejen v prostorách výroby snaží o naprostou čistotu, důsledně dbá na hygienu a celkovou upravenost areálu. Velkým nedostatkem, který zde byl zjištěn a který by bylo

vhodné změnit, je to, že firma nemá žádný kvalitní prostor pro degustaci vín a prostor v rámci něhož by mohla zlepšit své postavení v oblasti vinařské turistiky. Za příklad je možné si vzít vinařství Lahofer, které nechalo vystavět architektonický skvost v podobě amfiteátru a vyhlídkovou pochozí střechou, v moderním sklepení s designovým barem, na terase vinného hrádku uprostřed vinohradů s výhledem na Rakousko, v intimním sklepe mezi dubovými sudy a betonovými tanky. Dále je vhodné rozšířit propagaci firmy, a to v rámci různých aktivit, jako jsou např. aktivity na internetu v podobě sponzoringu na Google, Seznam. Dále je vhodné navýšit i množství realizovaných akcí v rámci vinařské turistiky. Tak může firma snížit své slabé stránky oproti konkurenci.

4.4 Zhodnocení výsledků a stanovení doporučení

Z výše uvedeného je patrné, že by se firma měla ubírat dvěma směry. V první řadě by měla vybudovat nové prezentační sídlo, s vinným sklepem na podporu vinařské turistiky u firmy. Dále by také měla zvýšit různé jiné marketingové aktivity.

V první řadě je vhodné tedy investovat do budovy, která ji bude reprezentovat. Bude zde vinný sklep pro degustaci cca 30 lidí, bude zde prostor pro konání různých akcí, což může v rámci vinařské turistiky výrazně zvýšit tržby firmy. Vhodné je doplnit tento sklep také prostory k přenocování. Dále je vhodné zde mít prostor pro setkávání s obchodními partnery. Tak může dojít k růstu spokojenosti zákazníků, k lepší prezentaci v očích zákazníků atd. V následujícím textu je poukázáno na ekonomickou návratnost této investice.

- Náklady na investici

V první řadě je nutné určit náklady na výstavbu. Kompletní struktura kapitálových výdajů, které s investicí souvisejí, je patrná v následující tabulce 25.

Tabulka 25 Náklady na investici

Pořizovaná investice	Pořizovací cena
Projekt	80 000 Kč
Stavba	5 000 000 Kč
Vybavení a interiér	3 500 000 Kč
Terénní úpravy	500 000 Kč
CELKEM	9 080 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

S touto novou budovu souvisí mnoho různých jiných nákladů a tržeb, které jsou rozvedeny v následujících dvou kapitolách.

- Náklady na provoz

V prvé řadě dojde k nárůstu spotřeby elektřiny. Roční nárůst spotřeby elektrické energie však nebude příliš velký, protože firma opustí současné prostory a přestěhuje se do prostor nových, které jsou však větší. Náklady by měly být ve výši cca 30 000 Kč ročně navíc. Pro realizaci různých akcí bude nutné najmout dva nové pracovníky. Jedna pracovnice bude přijata na úklid a bude pracovat na poloviční úvazek. Druhý pracovník bude mít na starosti nově marketing, přípravu různých akcí atd. Náklady na marketingového pracovníka jsou následující:

- 20 000 Kč: hrubá mzda
- 1 800 Kč: zdravotní pojištění
- 4 960 Kč: sociální pojištění
- 26 760 Kč: Celkem

Náklady na pracovníka úklidu jsou následující:

- 9 000 Kč: hrubá mzda
- 810 Kč: zdravotní pojištění
- 2 232 Kč: sociální pojištění
- 12 042 Kč: Celkem

Roční náklady mzdové činí: $321\,120 + 144\,504 \text{ Kč} = 465\,624 \text{ Kč}$.

V neposlední řadě je nutné počítat s náklady na údržbu, náklady na úklidový materiál atd. Roční náklady budou ve výši cca 60 000 Kč za rok.

O celkových nákladech provozních poté hovoří následující tabulka. Náklady jsou kalkulovány na pět let. V tabulce je uvažováno o růstu nákladů, a to ve výši cílové inflace, a to 2 %.

Tabulka 26 Predikce nákladů v Kč

náklady	2025	2026	2027	2028	2029
energie	30 000	30 600	31 212	31 836	32 473
mzdy	456 624	465 756	475 072	484 573	494 265

údržba	60 000	61 200	62 424	63 672	64 946
Náklady celkem	546 624	557 556	568 708	580 082	591 683

Zdroj: vlastní zpracování

Budova se bude odepisovat. Jedná se o budovu administrativní, ke kulturním akcím, kde je doba odepisování 50 let. Odepisování bude rovnoměrné. Odpis roční se tedy stanoví takto:

$$9\,080\,000 \text{ Kč} / 50 = 181\,600 \text{ Kč.}$$

Dále je nutné odhadnout tržby, které tato investice přinese. Odhad tržeb je zde velmi problematický. Tržby z jedné průměrné akce pro 30 osob i s noclehem by mohly být ve výši 50 000 Kč. Těchto akcí je za rok možné uvažovat 20. Tržby by tedy měly být ve výši cca 1 000 000 Kč. Kromě tržeb bude mít však tato investice vliv na růst propagace firmy. Tento vliv však nelze jednoduše kvantifikovat. V následující tabulce je tedy uveden zisk z akcí a vliv předpokládané inflace.

Tržby roční	2025	2026	2027	2028	2029
Tržby celkem	1 000 000	1 020 000	1 040 400	1 061 208	1 082 432

Tabulka 27 Výpočet tržeb, zdroj vlastní zpracování

Již z těchto dvou předchozích tabulek je patrné, že tržby firmy by měly být vyšší, než jsou náklady na tento projekt a investice by měla být rychle splacena.

- Cash flow

Proto, aby bylo možné provést hodnocení investice dle dynamických metod, je nutné zde vypočítat také cash flow, které s investičním projektem souvisí. Konkrétní cash flow je uvedeno v následující tabulce. Data jsou poté v posledním sloupci sumarizována. Protože se jedná o společnost s ručením omezeným, je nutné zde počítat s daní z příjmu ve výši 19 %.

Tabulka 28 Cash flow

Rok	2025	2026	2027	2028	2029	celkem
Tržby	1 000 000	1 020 000	1 040 400	1 061 208	1 082 432	5 204 040
Provozní náklady	546 624	557 556	568 708	580 082	591 683	2 844 653
Odpisy	181 600	181 600	181 600	181 600	181 600	908 000
Zisk před zdaněním	271 776	280 844	290 092	299 526	309 149	1 451 387
Daň z příjmu PO	51 637	53 360	55 117	56 910	58 738	275 764
zisk po zdanění	220 139	227 484	234 975	242 616	250 411	1 175 623
Budoucí cash flow	401 739	409 084	416 575	424 216	432 011	2 083 623

Zdroj: vlastní zpracování

- Čistá současná hodnota

Před výpočtem čisté současné hodnoty je nutné vypočítat tzv. diskontní míru. Ta se vypočte dle následujícího vzorce.

$$N_{ck} = i * (1 - d)$$

Kde: N_{ck} jsou náklady cizího kapitálu, i je úrok úvěru v % a d je daňová sazba v %/100.

Za úrokovou míru doplníme 2 %, což je přibližná cena, za kterou by mohla firma investovat volné peněžní prostředky. Daňová sazba je pro společnost s ručením omezeným ve výši 19 %. Náklady cizího kapitálu tak činí 1,62 %. Výpočet čisté současné hodnoty je poté uveden v následující tabulce 29.

Tabulka 29 Cash flow

	2025	2026	2027	2028	2029	celkem
Budoucí cash flow	401 739	409 084	416 575	424 216	432 011	2 083 625
Diskontní faktor	1,016	1,033	1,049	1,066	1,084	
Čistá současná hodnota	395 335	396 145	396 968	397 805	398 657	2 384 430

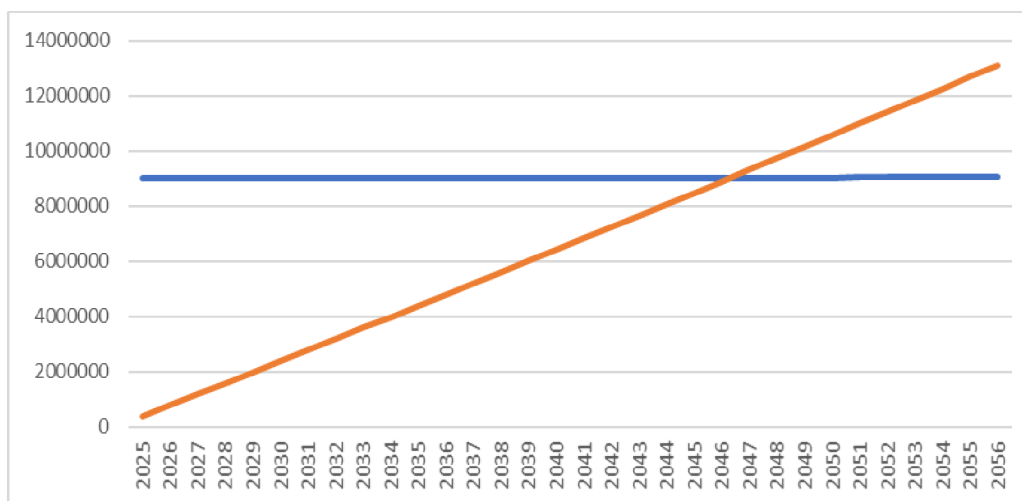
Zdroj: vlastní zpracování

Čistá současná hodnota tedy činí 2 384 430 Kč - 9 080 000 Kč = - 6 695 570 Kč

Čistá současná hodnota je tedy vypočtena v záporné výši. Za pět let tedy z investice nezíská tolik, aby se vložené prostředky vrátili. Museli bychom zde počítat pravděpodobně s delším časovým obdobím.

Dále je zde vypočtena doba návratnosti investice. O době návratnosti investice hovoří následující graf. Z něj je patrné, že kumulované cash flow se shodují s náklady na investici v roce 2046. Návratnost je tedy 22 let.

Graf 25 Návratnost investice

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále bylo uvedeno, že by bylo vhodné, kdyby zvýšila firma výdaje na marketing.

Tabulka 30 Náklady na propagaci

Nástroj	Časový horizont
Vložit objednávkový systém na Facebook	50 000 Kč
Banner	25 000 Kč
Reklama na Facebooku	30 000 Kč
Reklama v časopise Blesk pro ženy, Tina	50 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Na tyto výdaje na reklamu je možné využít dotace. Z dotací je možné využít 77 500 Kč.

5. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vyhodnotit konkurenceschopnost malého podnikatele ve vinařském sektoru České republiky a zjistit, jaká je jeho pozice na trhu vedle velkých hráčů. Tento cíl byl v této bakalářské práci naplněn.

Bylo zjištěno, že konkurence představuje proces střetu různých ekonomických zájmů více tržních subjektů, jako jsou domácnosti, firmy a stát. Subjekt, který působí na trhu nebo teprve vstupuje na trh, chce realizovat své ekonomické zájmy i na úkor jiných ekonomických hráčů. Konkurenceschopnost firmy je poté její schopnost trvale a udržitelně působit na trhu. Jedná se o posuzování situace mezi jednotlivými podniky, jako subjekty vyskytujícími se na daném trhu, ve smyslu jejich schopnosti trvale na daném trhu působit, tedy udržovat si svůj podíl na trhu, formou procesu konkurování dalším podnikům na tomto trhu, jako subjektům představujícím konkurenci na daném trhu. Mezi klíčové determinanty, které ovlivňují konkurenceschopnost firmy, je možné zařadit zejména produkci, jako je její cena, kvalita a schopnost uspokojovat potřeby zákazníků. Dále je důležitým mezníkem také finanční stránka podniku.

V rámci této práce byla sledována a vyhodnocena konkurence firmy vinařství Volařík. V práci bylo zjištěno mnoho důležitých informací. Bylo zjištěno, že konkurenční rivalita v odvětví vinařském je vysoká. Zde je tedy konkurence jasně definovaná, firma ví o svých konkurentech maximální množství informací. Primárním zdrojem konkurenční výhody je kvalita a dodatečné služby. Odvětví je značně koncentrované a vývoj zde určují velké vinařské firmy. Hrozba vstupu nových konkurentů na vinařský trh je patrně především ze zahraničí. Jsou jimi různé zahraniční vinařské firmy a dovozci zahraničních vín. Na českém trhu se objevují především vína z Bulharska, Španělska, Portugalska, západní Evropy, Rumunska i z mimoevropských zemí. Náklady na vstup by pro nový český podnik bez vlastních vinic byly dosti vysoké. Dále platí, že na tomto trhu působí poměrně značné bariéry legislativní, které novým firmám brání vstoupit do oboru vinařství. Zahraniční firmy však mají poměrně velkou schopnost ovládnout český trh, zejména díky nižší ceně, kterou spotřebitelům nabízí. Dále bylo zjištěno, že vinařství Volařík je stabilní a dobře prosperující podnik, který má potenciál k rozvoji. Firma vyrábí velmi kvalitní, ekologická vína, která získávají pravidelně řadu ocenění. Firma využívá technologie, které jsou na dobré úrovni. Firma se nejen v prostorách výroby snaží o naprostou čistotu, důsledně dbá na hygienu a celkovou upravenost areálu. Velkým

nedostatkem, který zde byl zjištěn a který by bylo vhodné změnit, je to, že firma nemá žádný kvalitní prostor pro degustaci vín a prostor v rámci něhož by mohla zlepšit své postavení v oblasti vinařské turistiky. Náklady na vybudování této budovy jsou ve výši 9 080 000 Kč. Přičemž návratnost je 22 let. Dále je vhodné rozšířit propagaci firmy, a to v rámci různých aktivit, jako jsou např. aktivity na internetu v podobě sponzoringu na Google, Seznam. Zde je možné využít dotace pro marketingové firmy, a to ve výši 77 500 Kč.

Seznam literatury

Odborná publikace

Růčková, P. Finanční analýza. 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 80-271-2633-9.

Knápková, A. a kol. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 80-271-0563-3.

Kalouda, F. Finanční analýza a řízení podniku. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-807-3805-265.

Synek, M. a kol. Manažerská ekonomika. Praha: Grada Publishing. 2011. ISBN 80-247-7528-X.

Dvořáček, J. Podnik a jeho okolí: jak přežít v konkurenčním prostředí. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 80-740-0224-1.

Dvořáček, J. a kol., Due diligence - podstata, postupy, použití. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 80-7478-596-2.

Svozilová, A. Projektový management. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5.

Hradecký, M. a kol. Manažerské účetnictví. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 80-247-7789-4.

Scholleová, H. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 80-271-0413-0.

Sedláček, J., Hýblová, E., Křížová, Z., Valouch, P. Finanční účetnictví. 2.vyd. Brno: MU ESF, 2012, ISBN 80-210-5832-3

Arlt, J., Arltová, M. Finanční časové řady. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0330-0.

Pavel, J. Analýza vlivu míry konkurence na cenu rozsáhlých staveb dopravní infrastruktury. Politická ekonomie, 2010, 58.3.

Jakubíková, D., Strategický marketing. Strategie a trendy. 2. rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 80-247-4670-8.

Kotler, P. a kol. Moderní marketing. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 80-247-1545-2.

Kozel, R., Moderní marketingový výzkum. Praha: Grada Publishing, ISBN 80-247-0966-6.

Mikoláš, Z. Jak zvýšit konkurenceschopnost podniku: konkurenční potenciál a dynamika podnikání. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1277-6.

Králová, M. a kol., Vliv kvality na výkonnost a konkurenceschopnost. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 80-210-8177-5.

Srpová, J., Řehoř, V. a kol. Základy podnikání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 80-247-3339-0.

Kislingerová, E. Chování podniku v globalizujícím se prostředí. Praha: C.H.Beck, 2005. ISBN 80-717-9847-9.

Magretta, J. Michael Porter jasně a srozumitelně: o konkurenci a strategii. Knihovna světového managementu. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-251-2.

Calicchio, S. Swot analýza ve 4 krocích. Stefano Calicchio, 2021. ISBN 9791220842044.

Bublíková, L. Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno, Praha: Ministerstvo zemědělství, 2020. ISBN 978-80-7434-585-2.

(Andrew, 2017).

(Fehér, Lengyel, Lagusi, 2017).

(Mejstřík, 2019).

Sedlo (1994)

Žůrek, 2017).

Internetové zdroje

Český statistický úřad: produkce vinné révy, [cit. 11.3.2022]. Dostupné z URL:

Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, [cit. 11.3.2022]. Dostupné z URL:

Zákona č. 321/2004 Sb., [cit. 11.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-321>

Svaz vinařů České Republiky, [cit. 11.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www.svcr.cz/>

Situační a výhledová zpráva, [cit. 11.3.2022]. Dostupné z URL:

Celní statistika, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:

Programy: Pokyny Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, [cit. 13.3.2022].
Dostupné z URL: <https://www.pgrlf.cz/programy/>

Kontrolní závěr z podpory poskytované Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, [cit. 14.3.2022]. Dostupné z URL:

Příručka pro žadatele Investice SOT s vínem, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www.szif.cz> > CmDocument > komodity

Vinařský fond, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: <https://vinarskyfond.cz/>

Národní investiční plán ČR 2020-2050, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:

Program rozvoje venkova, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:

Dotační portál Krajského úřadu Jihomoravského kraje, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: <https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/>

Vinařství Volařík, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www.vinarstvivolarik.cz/cs>

ČSU: ukazatele, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:
https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

Deloitte [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/about-deloitte/articles/vyhledy-ceske-ekonomiky.html>

ČNB: predikce, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/prognoza/>

ČSU: spotřební koš, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:
<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-leden-2020>

ČSÚ: nezaměstnanost, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL:

Kurzy, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/>

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353>

Idnes: zdanění vín, [cit. 13.3.2022]. Dostupné z URL: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/spotrebni-dan-je-u-alkoholu-nulova-zmena-cestro-ekonomie-covidova-opatreni.A210803_135701_ekonomika_vebe